

TARTU ÜLIKOOL
Sotsiaalteaduste valdkond
Ühiskonnateaduste instituut
Ajakirjanduse ja kommunikatsiooni õppekava

Meriliis Tepper

**Kuidas kujutatakse ministrite tagasiastumist veebiuudistes?
Jüri Ratase I valitsuse näide**

Bakalaureusetöö

Juhendaja: Sten Hansson, PhD

Tartu 2020

SISUKORD

SISSEJUHATUS	4
1. TEOOREETILISED JA EMPIIRILISED LÄHTEKOHAD	6
1.1. Ministrite tüüpilised lahkumispõhjused	6
1.2. Ministrite tagasiastumine seoses kriiside ja skandaalidega.....	7
1.3. Ministrite tüüpilised lahkumispõhjused Eestis.....	9
1.4. Ministrite vahetumine Jüri Ratase I valitsuses	10
2. UURIMISKÜSIMUSED	12
3. VALIM JA MEETOD	13
3.1. Valim.....	13
3.2. Meetod.....	16
3.2.1. Tegutsejate ja tegevuste kirjeldamise viisid	16
3.2.2. Raamistamine.....	18
3.2.3. Argumenteerimise ja õigustamise viisid.....	18
3.2.4. Eitamine	19
3.2.5. Iroonia.....	19
3.2.6. Manipuleerimisviisid	20
3.2.7. Võimuorganite lähenemine süü vältimisele.....	20
4. ANALÜÜS	22
4.1. Maaeluminister Martin Repinski tagasiastumine.....	22
4.1.1. Repinski enda tagasiastumisest.....	22
4.1.2. Koalitsiooni esindajad Repinski tagasiastumisest	25
4.1.3. Opositsiooni esindajad Repinski tagasiastumisest.....	28
4.1.4. Repinski juhtumi kokkuvõtteks	30
4.2. Kaitseminister Margus Tsahkna tagasiastumine.....	30
4.2.1. Tsahkna enda tagasiastumisest	31
4.2.2. Koalitsiooni esindajad Tsahkna tagasiastumisest	32
4.2.3. Opositsiooni esindajad Tsahkna tagasiastumisest	35

4.2.4. Tsahkna juhtumi kokkuvõtteks	35
4.3. Töö- ja terviseminister Jevgeni Ossinovski tagasiastumine	36
4.3.1. Ossinovski enda tagasiastumisest	36
4.3.2. Koalitsiooni esindajad Ossinovski tagasiastumisest	38
4.3.3. Opositsiooni esindajad Ossinovski tagasiastumisest	40
4.3.4. Ossinovski juhtumi kokkuvõtteks	41
5. JÄRELDUSED	42
KOKKUVÕTE	46
SUMMARY	47
KASUTATUD KIRJANDUS	49
LISAD	57

SISSEJUHATUS

Vabariigi Valitsus teostab täidesaatvat riigivõimu Eesti Vabariigi seaduste alusel (Vabariigi Valitsuse seadus). Kuna valitsusel on riigi juhtimisel oluline roll, on valitsusliikmete tegevuse kohta ka avalikkusel suur huvi. Parlamentaarselt demokraatlikes riikides nagu Eesti on ministrid tihti meedia tähelepanu ja avalikkuse kontrolli all (Figenschou, Karlsen, Kolltveit, Thorbjørnsrud, 2017: 412). Kui minister oma ametist enneaegselt lahkub, äratatakse meedias suurt tähelepanu. Valitsusliikme lahkumine ei paku huvi ainult Eesti elanikele, vaid see sündmus võib äratada tähelepanu ka välismaal, kus ministri tagasiastumine võib näida sammuna, et valitsusel ei lähe hästi.

Minu eesmärk on teada saada, kuidas kujutatakse ministrite lahkumist Eesti avalikus kommunikatsioonis. Bakalaureusetöös uurin Jüri Ratase I valitsusest (23. november 2016 – 29. aprill 2019) tagasiastunud kolme ministri näitel, kuidas kujutavad ministrid ise ning koalitsiooni ja opositsiooni liikmed ministrite lahkumisi Postimehe, Delfi ja ERRi veebiuudistes. Ajal, kui Ratase I valitsus juhtis Eesti riiki, astus ametist tagasi üheksa ministrit. Ükski teine 21. sajandil Eestis ametist olnud valitsus ei ole vahetanud nii palju kordi ministreid. Kaalukust lisab ka see, et Ratase I valitsus oli ametis vähem kui kaks ja pool aastat (887 päeva), mis on vähem, kui valitsuse tavapärase ametiaeg (neli aastat).

Valimi moodustamisel lähtun printsiibist, et kõik need ministrid oleksid erinevatest koalitsioonierakondadest ning lahkunud valitsusest erinevatel põhjustel ja aegadel. Nii saan teha väikese valimi siiski võimalikult mitmekesiseks. Analüüsiks võtan järgmiste ministrite lahkumised:

- Maaeluminister Martin Repinski Keskerakonnast (ametis 23. november 2016 – 9. detsember 2016);
- Kaitseminister Margus Tsahkna Isamaa ja Res Publica liidust (praegune Isamaa) (ametis 23. november 2016 – 12. juuni 2017);
- Töö- ja terviseminister Jevgeni Ossinovski Sotsiaaldemokraatlikust Erakonnast (ametis 23. november 2016 – 2. mai 2018).

Iga ministri puhul analüüsin meediatekste, kus nad ennast ise kujutavad, kus teevad seda nende koalitsioonikaaslased ja opositsioonierakonnad.

Tekste analüüsin Sten Hanssoni (2015) loodud analüüsiraamistiku, John Richardsoni (2007) ajakirjanduslike tekstide analüüsi õpiku ning Burgersi, Konijni ja Steeni (2016) iroonia mõiste abil.

Bakalaureusetöös on viis sisupeatükki. Esimeses peatükis kirjeldan ministrite peamisi lahkumispõhjusi nii maailmas kui ka Eestis, selgitan poliitilist skandaali, toon välja erinevaid põhjuseid, miks on ministrid Eestis oma ametist lahkunud ning kirjeldan eraldi Jüri Ratase I valitsuse ajal ametist lahkunud valitsusliikmeid. Teises peatükis panen paika uurimisküsimused. Kolmandas peatükis kirjutan, millist meetodi oma töös kasutan ning kuidas koostan valimi. Neljandas peatükis esitan analüüsi ning viies peatükk keskendub järeldustele, kus vastan uurimisküsimustele ning arutlen, kuidas minu koostatud keeleanalüüs võiks aidata paremini aru saada Eesti poliitilisest kommunikatsioonist üldisemalt.

1. TEOOREETILISED JA EMPIIRILISED LÄHTEKOHAD

1.1. Ministrite tüüpilised lahkumispõhjused

Ministri tagasiastumine on oluline poliitiline sündmus. Uudis ministri tagasiastumisest jõuab tavaliselt ajalehtede esikaantele ning on tähtsaim uudis ka televisioonikanalites (Bovens, Brandma ja Thesingh, 2015, Fischer, Dowding ja Dumont, 2012: 505 kaudu).

Heidelbergi ülikooli poliitikateaduste professor Klaus Von Beyme (1971) kirjutas, et ministrite ametiaja pikkus ei sõltu alati valitsuse omast, ministrid võivad oma ametikohal püsida vähem või kauem aega kui valitsus. Ministri ameti juures on väga oluline vastutus, mis on ühtlasi esindusdemokraatia keskpunkt. Ministrid ei ole ainult kollektiivselt, vaid ka individuaalselt vastutavad valitsuspoliitika eest ning seetõttu on nende stabiilsus ametikohal oluline teema (Fischer jt, 2012: 506).

Põhjuseid, miks ministrid ametist lahkuvad, on mitmeid. Fischer jt (2012: 506) tõid välja järgmised võimalikud põhjused:

1. valitsus laguneb;
2. ministri haigus või surm;
3. isiklik eksimus;
4. ministeeriumipoolne eksimus;
5. ahistamiskandaal;
6. rahaskandaal;
7. minister ei saa oma tööülesannetega hakkama;
8. valitsusesisesed poliitilised lahkkelid;
9. valitsusevälised poliitilised lahkkelid;
10. muud vastuolud;
11. teised põhjused, mistõttu ministrit sunnitakse tagasi astuma;
12. teised põhjused, mistõttu minister lahkub ametist vabatahtlikult (*ibid*).

Ministri lahkumine valitsusest ei pruugi mõjutada ainult ministrit ennast, vaid võib mõjutada ka teiste valitsusliikmete ametikohti ning kukutada isegi terve valitsuse. Kui valitsus moodustatakse koalitsiooni alusel, siis on koalitsioonipartnerite juhtidel võimalik oma delegatsioon valitsuses ümber kujundada või kogu oma delegatsiooniga valitsusest lahkuda, mis ühtlasi kiirendab ka valitsuse lagunemist (juhul kui president on nõus ministrid ametist vabastama). Näiteks valitsussiseste poliitiliste lahkkelide tõttu võib kogu erakond ehk üks

koalitsioonipartneritest (kui tegemist on mitmeparteilise valitsusega) valitsusest lahkuda. Kui riigis on üheparteiline valitsus, siis ministrite ja peaministri vaheline suhtlus on üldiselt avameelne: ministreid võidakse kutsuda isegi peaministri agentideks. Koalitsioonisüsteemis on ministrid sageli mitte ainult peaministri vaid ka oma erakonnajuhi (delegatsioonijuhi) agendid, seetõttu on koalitsioonivalitsuses peaministri võim ministrite ametisse määramisel ja vabastamisel piiratud. Ministri parteijuhil võib olla sellel juhul suurem tähtsus kui peaministril (Fischer jt, 2012: 506). Lisaks teeb peaminister presidendile väiksema tõenäosusega ettepaneku minister ametist vabastada, kui tegu on koalitsioonivalitsusega, sest see võib ohustada koalitsioonierakondade vahelisi suhteid (Brändström, 2015: 306).

Uuringud Suurbritannias on leidnud, et ministri vanuse ja ametist taganemise vahel on seos. Nii kõige noorematel kui ka vanematel ministritel on suurim oht ministrikohast ilma jääda (Dewan & Dowding, 2005: 48).

Hollandis, Rootsis ja Saksamaal tehtud uuringutest leidsid teadlased, et ministri ametis püsimist mõjutavad suurel määral poliitikaga seotud tunnused. Näiteks varasem kogemus parlamendi- või valitsusliikmena. Ministril, kellel on rohkem kogemust, lahkub valitsusest väiksema tõenäosusega, kui see, kellel on vähem kogemust. Pikema tööstaaziga minister teab paremini, kuidas formaalsed ja mitteformaalsed protseduurid ametikohal toimivad ning tal on suurem poliitiline tugi teiste poolt (Berlinski, 2007, Bäck, 2012, Brändström, 2015: 305 kaudu).

1.2. Ministrite tagasiastumine seoses kriiside ja skandaalidega

Kriisid tekivad, kui valitsus seisab silmitsi tõsiste ohtudega, mis on seotud peamiste ühiskondlike väärtustega või struktuuridega, ning peab samal ajal säilitama või taastama üldsuse usaldust. Ministri väljakutse hulka kuulub oskus hakkama saada meediasurvega: ühelt poolt peab ta oskama hinnata kriisi ning samal ajal on ta kohustatud andma avalikkusele arusaadavaid seletusi toimiva kohta (Brändström, 2015: 301).

Lisaks avaldavad ministrile survet ka tema enda erakond ning valitsuskabineti liikmed. Vastutuse koorem tekib, kui vastutuse nõudjad (parlamendiliikmed, valitsusvälised organisatsioonid, meedia), kelle tegevus (kriitika) võib ministrile kaasa tuua mitmeid tagajärgi, tahavad ministrilt seletusi või õigustusi tema tegude kohta (*ibid*).

Oxford Brookes'i ülikooli professor Diana Woodhouse (2004) nentis, et minister võib lihtsasti kaotada toetust, kui tuleb välja tema seos kriisiga. Valitsus ja selle kõrgeimad esindajad ehk ministrid on ilmselged sihtmärgid, keda süüdistatakse riigis tekkinud kriiside puhul, mida oleks

saanud ette ennustada, vältida, paremini ette valmistada ja seeläbi ka paremini lahendada. Kui asjad ei lähe plaanipäraselt, kasutavad ministrid tavaliselt strateegiad, mis aitavad vältida olukorda, kus ministrit peetakse süüdi või probleemi eest vastutavaks (McGraw, 1991).

Montana riikliku ülikooli doktor Elizabeth A. Shanahan, Oregoni riikliku ülikooli doktor Michael D. Jones ja Idaho riikliku ülikooli doktor Mark K. McBeth (2011) leiavad, et narratiivid aitavad meil edastada arusaamu maailmast. Poliitiliste narratiivide abil saab mõjutada poliitikat. Poliitilises narratiivis on nii süžee kui ka tegelased (kangelane, kurikael, ohver) ning vastavalt sellele, millist tulemust tahetakse saavutada, saab süžeed ning poliitiku tegelaskuju vahetada.

Vahet pole, kas minister tunnistab, et on kriisi tekkimises süüdi või mitte, võib vastutuse surve nii poliitiliselt opositsioonilt kui ka meedialt põhjustada ministri tagasiastumist. Ministrid, kes ei ole väga populaarsed ning kelle vastu avalikkusel puudub usaldus, on rohkem haavatavad kriitika suhtes, mis tuleb ministeeriumist väljapoolt (Bränström, 2015: 302). Svedin (2012) väitis oma uuringus, et ministrid astuvad tavaliselt tagasi alles siis, kui nad on juba sunnitud seda tegema.

Nagu eespool öeldud, võivad ministrite ametist lahkumise põhjuseks olla skandaalid. Poliitiline skandaal on tihti „sõnaskandaal“, mis tekib siis, kui poliitik ütleb avalikult midagi, mis on paljude sõnumi vastuvõtjate jaoks vastuvõetamatu (Ekström & Johansson, 2008, Hansson, 2018 kaudu). Texase Ülikooli professor Ari Adut leidis, et skandaal on varieeruva kestvusega sündmus, mis algab siis, kui negatiivselt orienteeritud publikule avalikustatakse tõeline (faktidega kinnitatav) või väidetav rikkumine ja kestab, kuni avalikkusel on märkimisväärne ning püsiv huvi selle vastu (Hansson, 2018: 559).

Adut (2008) nentis, et kõik skandaalid hõlmavad üleastumist, millegi rikkumist. Ühel pool on sõnumiedastaja – inimene, kes kirjeldab üleastumist normist – ning teisel pool on avalikkus, kes sõnumi vastu võtab. Tavaliselt satuvad skandaali kõrge staatusega isikud (nende hulgas ministrid), kuid mõnel juhul võib skandaali sattuda ka avalikkusele tundmatu inimene, kes on teinud märkimisväärse eksimuse. Skandaalide tekitajateks võivad olla nii poliitikud, ajakirjanikud, kirjanikud kui ka kõik teised. Lisaks võib isik ka tahtlikult enda ümber skandaali tekitada, rikkudes selleks avalikult mõnda normi (näiteks on teinud seda peaaegu iga kunstiuuendaja alates 19. sajandist). Sellisel juhul on skandaali tekitamise eesmärk meediakajastuse saamine. Skandaalid võivad kaasa tuua mitmesuguseid lühi- või pikaajalisi tagajärgi, normaliseerides või muutes ühiskonna sotsiaalseid väärtusi. Nende jaoks, keda skandaal otseselt ei puuduta, on see enamasti meelelahutuslik sündmus (Maza, 2010: 446).

Ajakirjanikud kipuvad valima, koostama ning esitama infot väidetava rikkumise kohta viisidel, mis rõhutavad konfliktide olemasolu ja aitavad luua dramatiseeritud „skandaalinarratiivi“ (Allern & Pollack, 2012, Hansson, 2018 kaudu). „Skandaalinarratiivid“ põhinevad tavalal kultuurilisel raamistikul, tihti lihtsustatud kui dünaamiline opositsioon kurikaela ja kangelase, ründaja ja ohvri, hea ja halva vahel. Nende narratiivide loogika toob kaasa vajaduse lahenduse järele, mis tavaliselt tähendab „kurikaela“ karistamist (Hansson, 2018).

Meediaorganisatsioonid kipuvad vaatlema skandaalide algatamist kui edukuse märki. Skandaalne lugu võib ajendada ka teisi meediaorganisatsioone teema kohta pingsalt ja kriitiliselt kirjutama, mis viib omakorda meediaorganisatsioonid parimate lugude saamiseks üksteisega „võitlema“ („*media hunt*“) (Allern & Pollack, 2012, Hansson, 2018 kaudu). Meedia mängib olulist rolli valitsuse-opositsiooni süümängudes. Skandaali avalikuks tulemine annab opositsioonierakondadele võimaluse skandaali sattunud ministrit „rännata“. Rännakute alla võivad kuuluda nii süüdistamised kui ka lihtsalt isiku negatiivsesse valgusesse panemine, kujutades teda silmakirjaliku, hooletu, mittemoraalse ning ebausaldusväärseks (Hansson, 2018: 559).

1.3. Ministrite tüüpilised lahkumispõhjused Eestis

Fischer jt (2012: 506) nentisid, et valitsusesiseste poliitiliste lahkkelide tõttu võivad kõik ühte ja samasse erakonda kuuluvad ministrid ehk üks koalitsioonipartei (kui tegemist on mitmeparteilise valitsusega) valitsusest lahkuda. Eestis on seda juhtunud mitmel korral. Näiteks 2009. aastal vabastas president peaminister Andrus Ansipi ettepanekul ametist kõik Sotsiaaldemokraatliku Erakonna ministrid, sest Reformierakonna ja IRLi koostöö nendega oli ummikusse jooksnud ning osades küsimustes ei leitud ühisosa (Simson, 2009).

Eestis on tulnud ette ka mitmeid kordi, kus kogu valitsus on laiali läinud peaministri tagasiastumise tõttu. Näiteks 2014. aastal astus peaministri kohalt tagasi Andrus Ansip, mistõttu tuli lahkuda ka kõigil teistel ministritel (Ansipi valitsus..., 2014). Kui Ansip lahkus oma ametikohalt vabatahtlikult, siis tema erakonnakaaslasele Taavi Rõivasele avaldas Riigikogu kaks aastat hiljem umbusaldust ning ka Rõivas pidi kogu valitsusega tagasi astuma (Koorits ja Pöld, 2016).

Üks tüüpiline ministrite lahkumise põhjus Eestis on Ficheri (2012) välja toodud ministri isiklik eksimus. Näiteks 2018. aastal lahkus riigihaldusministri kohalt Jaak Aab, kes juhtis autot alkoholi jääknähtudega ning ületas kiirust (Ministri kohalt..., 2018).

Samuti on ministrid lahkunud tervislikel põhjustel. Näiteks 2012. aastal astus tagasi toleaeagne kaitseminister Mart Laar, kellel diagnoositi insult (Lamp, 2012).

Ka ministeeriumi vastutusalas olevate ettevõtete eksimused pole Eesti ministrite jaoks võõrad. Näiteks 2002. aastal astus kultuuriministri kohalt tagasi Signe Kivi, kui tuli välja, et Kultuurkapitali juht Avo Viiol kulutas kasiinodes riigi raha ning seetõttu oli Kultuurikapitalis rahalisi puudujääke (Kultuuriminister Signe Kivi..., 2002).

1.4. Ministrite vahetumine Jüri Ratase I valitsuses

Jüri Ratase I valitsus sai võimule 2016. aasta novembris, kui Riigikogu avaldas Taavi Rõivase poolt juhitud valitsusele umbusaldust (Koorits ja Põld, 2016). Uue valitsuse moodustasid Keskerakond, Isamaa ja Res Publica Liit (IRL) ning Sotsiaaldemokraatlik Erakond. Ametivande andsid ministrid 23. novembril 2016 (Valitsuse kommunikatsioonibüroo, 2016).

Päev enne ametivande andmist ilmus maaeluministrikandidaadi Martin Repinski kohta Eesti Ekspressis artikkel „Säh sulle eestimaist: maaeluminister Martin Repinski kitsejuust tuleb Hollandist“, kus Repinski ettevõtet süüdistati Hollandi juustu müümises Eesti mahetoodangu alt (Männi, 2016). Repinski nimetati päev hiljem küll ametisse, kuid 6. detsembril ütles ta, et lahkub ametist, sest tema ettevõttes on palju lahtiseid otsi, mida ministriametis pole võimalik kokku sõlmida (Nagel ja Veskioja, 2016).

24. mail 2017 teatas oma tagasiastumisest riigihalduse minister Mihhail Korb. Põhjuseks oli päev varem Haapsalus veteranidega kohtudes öeldud mõte, et ta ei toeta Eesti kuulumist NATOsse. Hiljem seletas Korb, et tegemist oli ebaõnnestunud sõnavõtuga ning ta toetab Eesti kuulumist NATOsse. Tema sõnavõtt tekitas aga mitmeid negatiivseid reaktsioone ja nii koalitsiooni kui ka opositsiooni kuuluvad poliitikud leidsid, et Mihhail Korb peaks ametist tagasi astuma (Meiessaar, Põld, Saabas, Šandali, 2017).

Järgmistena astusid ministriportfellide ümberjagamise tõttu tagasi kolm IRLi valitsusliiget – kaitseminister Margus Tsahkna, rahandusminister Sven Sester ning keskkonnaminister Marko Pomerants. Peale 2017. aasta maikuu toimunud erakonna esimehe vahetust sai Margus Tsahkna asemel esimeheks Helir-Valdur Seeder, kes lubas osad erakonna ministrid välja vahetada, et erakonna juhtimine oleks laiemapõhisem. 7. juunil 2017. aastal kiitis IRLi eestseisus uued ministrikandidaadid heaks ning Tsahkna, Sester ja Pomerants pidid oma ametist loobuma (Nagel, Osula ja Põld, 2017).

2018. aasta aprillikuus teatas töö- ja terviseminister Jevgeni Ossinovski, et lahkub valitsusest, sest soovib erakonnale pühenduda (Punamäe, Reisenbuk, 2018). Ossinovski lahkus valitsusest 2. mail 2018. Samal päeval lõppes ka riigihalduse ministri Jaab Aabi ametiaeg. Aab jäi sama aasta 11. märtsil politseile vahele, sest juhtis autot alkoholi jääknähtudega ning ületas lubatud kiirust. (Ministri kohalt..., 2018).

23. juulil 2018 astus tagasi ettevõtlus- ja tehnoloogiaminister Urve Palo. Palo teatas oma lahkumisest sotsiaalmeedia vahendusel ning põhjendas sellega, et soovib poliitikast lahkuda (Urve Palo loobub..., 2018). Poliitikast lahkus siseminister Andres Anvelt, kes tõi ministriametist lahkumise põhjenduseks kehva tervise (Pöld, 2018).

Kokku lahkus Jüri Ratase juhitud valitsusest (23. november 2016 – 29. aprill 2019) vähem kui kahe ja poole aastaga (887 päeva) üheksa ministrit. Nii palju ministreid pole 21. sajandil juhitud Eesti valitsustest varem tagasi astunud. Ministrite vahetamise rekord on Mart Laari I valitsuse (21. oktoober 1992 – 8. november 1994) käes, kust lahkus kokku 12 ministrit. Laari valitsus oli ühtlasi ka Eesti kõige esimene valitsus, mis astus ametisse Eesti Vabariigi 1992. aasta põhiseaduse alusel (Vabariigi Valitsuse kodulehekülg, 2019).

2. UURIMISKÜSIMUSED

Bakalaureusetöö peamine uurimise eesmärk on teada saada, kuidas kujutatakse ministrite lahkumist valitsusest Postimehe, Delfi ja ERRi veebiuudiste näitel.

Uurimise eesmärgi saavutamiseks püstitan uurimisküsimuse:

Kuidas kujutatakse ministrite lahkumist Postimehe, Delfi ja ERRi veebiuudistes?

Selleks, et leida vastus kesksele uurimisküsimusele, püstitan kolm alaküsimust, mis aitavad saavutada uurimise eesmärki:

- Kuidas kujutab minister oma lahkumist valitsusest?
- Kuidas kujutab koalitsioon ministri lahkumist valitsusest?
- Kuidas kujutab opositsioon ministri lahkumist valitsusest?

Uurimisküsimustele vastamiseks loen Postimehes, Delfis ja ERRis ilmunud veebiuudiseid, mis mainivad valmimisse kuuluvate ministrite tagasiastumist, ning uurin, milliseid retoorilisi võtteid valitud tekstides kasutatakse. Võtete tuvastamiseks kasutan diskursusanalüüsi vahendeid, mida kirjeldan täpsemalt meetodi peatükis.

3. VALIM JA MEETOD

Selles peatükis tutvustan esmalt bakalaureusetöö valimit ning seejärel kirjeldan andmete kogumiseks ja analüüsimiseks valitud meetodeid.

3.1. Valim

Minu bakalaureusetöö valimis on Postimehe, Delfi ja ERRi veebiuudistes ilmunud ministrite tagasiastumistega seotud sõnavõttud. Oma töös analüüsin lähemalt kolme ministri kohta veebiuudistes ilmunud sõnavõtte, kes kõik kuulusid Jüri Ratase I valitsusesse.

Valisin analüüsimiseks kolm tagasiastunud ministrit mitmel põhjusel. Jüri Ratase poolt juhitava valitsusse kuulus kolm erakonda – Keskerakond, Sotsiaaldemokraatlik Erakond ning Isamaa ja Res Publica Liit, seega on mul võimalik analüüsida igast koalitsioonierakonnast ühte tagasi astunud ministrit. Nende kolme ministri valimisel lähtusin printsiibist, et kõik ministrid oleksid lahkunud valitsusest erinevatel põhjustel ning aegadel. Nii ei keskendu minu bakalaureusetöö ainult ühele ajaperioodile või ühele põhjusele, vaid on võimalik analüüsida sõnavõtte erinevatest aastatest. Kuna erinevatel aegadel ja põhjustel lahkus valitsusest mitmeid ministreid, siis lisasin valikuprintsiipide hulka ka selle, et igast erakonnas võtan valimisse ministri, kes lahkus valitsusest esimesena. IRLi puhul oli viimase kriteeriumi täitmine võimatu, sest kõik kolm ministrit lahkusid ametist samal päeval. IRLi puhul võtsin valimisel arvesse veel ministri tähtsust erakonnas (esimehel suurim kaal). Nendeks ministriteks valisin:

- maaeluminister Martin Repinski Keskerakonnast (ametis 23. november 2016 – 9. detsember 2016);
- kaitseminister Margus Tsahkna IRList (ametis 23. november 2016 – 12. juuni 2017) (erakonna esimees 6. juuni 2015 – 13. mai 2017);
- töö- ja terviseminister Jevgeni Ossinovski Sotsiaaldemokraatlikust Erakonnast (ametis 23. november 2016 – 2. mai 2018).

Peale seda, kui olin ministrite valiku teinud, hakkasin andemete kogumiseks lugema Postimehe, Delfi ja ERRi veebiuudiseid vastavate ministrite kohta. Andmeid kogusin just nendest meediakanalitest, sest need on Eestis suurima lugeja arvuga uudisteportaalid (Gemius Audience).

Selleks, et ministri kohta kõik vajalikud artiklid kätte saada, kasutasin Postimehe, Delfi ja ERRi veebilehtedel olevaid otsingumootoreid. Märksõnana panin otsingusse selle ministri

perekonnanime, kelle kohta infot tahtsin leida ning seejärel määrasin ära kuupäevad, millises ajavahemikus ilmunud artikleid tahan bakalaureusetöösse kaasata. Otsingu piiramisel kuupäevadega lähtusin eelkõige just sellest kuupäevast, mil minister teatas meedias, et astub tagasi, isegi kui formaalselt lõppes ministri ametiaeg mõned päevad/nädalad hiljem. Otsingumootorisse panin lõppkuupäevaks kuupäeva, mis oli täpselt kaks nädalat hiljem kui ilmus artikkel „minister astus tagasi“. Artikleid sirvides nägin, et peale kaht nädalat on teema enamasti vaibunud ning märkimisväärses koguses uut infot enam ei ole. Juhtumitel, kus ministri tagasiastumine on seotud skandaaliga, lähtusin kuupäevade paika panemisel Texase ülikooli sotsiaalteadlase Ari Aduti (2008) skandaali mõistest. Aduti (2008) jaoks algab skandaal siis, kui avalikkusele esitatakse tõeline (faktidega kinnitatav) või väidetav rikkumine, ning lõpeb, kui avalikkuse huvi kaob ära (Hansson, 2018: 359).

Kuna kõikide minu valimisse kuulunud ministrite lahkumine valitsusest oli erinev, siis on ka artiklite kogumisviis erinev.

Maaeluminister Martin Repinski tagasiastumine oli seotud skandaaliga, sest ta lahkus ametist väidetava rikkumise tõttu, mille avalikustas Eesti Ekspress. Esimene artikkel, milles Repinskit süüdistati ilmus 22. novembril 2016 Eesti Ekspressis ning kandis pealkirja „Säh sulle eestimaist: maaeluminister Martin Repinski kitsejuust tuleb Hollandist“ (Männi, 2016). Alates sellest kuupäevast panin kirja kõik artiklid, mis ilmusid Postimehe, Delfi või ERRi veebilehtedes ja mainisid Repinski nime. Peale 6. detsembrist, kui Repinski teatas, et lahkub ametist, hakkas tema kohta ka vähem artikleid ilmuma ning seetõttu lähtusin artiklite kirjapanemisel kahenädala reeglist (märgin üles kõik artiklid, mis ilmusid peale Repinski tagasi astumist kahe nädala jooksul) ning lõpetasin artiklite kogumise 20. detsembril 2016.

Kaitseminister Margus Tsahkna lahkumisest sai avalikus teada 7. juunil 2017. aastal, kui uus eestseisus kinnitas erakonna uued ministrikandidaadid pärast Helir-Valdur Seedri erakonna esimeheks saamist (Nagel jt, 2017). Tsahkna lahkus lõplikult valitsusest 12. juunil 2017 ning seega kogusin tema kohta artikleid 26. juunini 2017.

Töö ja terviseminister Jevgeni Ossinovski teatas oma lahkumisest avalikkusele aegsasti. Juba 7. aprillil 2018. aastal ütles ta, et astub ametist omal soovil tagasi, aga on siiski valitsuses kuni riigieelarve strateegia kinnitamise ning uue ministri leidmiseni (Reisenbuk, Punamäe, 2018). Kuna alates sellest kuupäevast hakkas Ossinovski kohta ilmuma rohkelt artikleid, siis hakkasin artikleid koguma just 7. aprillist. Ossinovski lahkus lõplikult ametist 2. mail 2018, seega kogusin tema kohta artikleid 16. maini 2018.

Valimist jätsin välja karikatuurid ning piltuudised, kuhu ei olnud lisatud ühtegi kirjeldavat lauset. Kasutan bakalaureusetöö tegemiseks verbaalse diskursusanalüüsi vahendeid ning karikatuure ja piltuudiseid ei ole võimalik valitud meetodiga analüüsida. Kolme ministri peale kokku kogusin Delfi, Postimehe ja ERRi otsingumootori abiga 602 artiklit. Nendest 329 rääkisid Martin Repinski, 56 Margus Tsahkna ja 217 Jevgeni Ossinovski tagasi astumisest. Kõik need artiklid ei olnud aga seotud ministrite tagasiastumisega ning samuti ei olnud igal artiklil kõneisikuid. Pealkirjadest oli keeruline välja lugeda, kas artikkel sobib minu valimisse, seega lugesin läbi kõik 602 artiklit ning tegin seejärel tabeli, mis koosnes ainult nendest artiklitest, mis kõnelesid ministri tagasiastumisest ja kus sai sõna minister ise, koalitsiooni või opositsiooni esindaja. Repinski puhul oli selliseid artikleid 114, Tsahknal 23 ja Ossinovskil 45. Kõik valimisse kuuluvad artiklid leiab töö Lisa 1 peatükist. Kuigi lugesin kõik artiklid läbi, võis siiski juhtuda, et mõni sõnavõtt jäi märkamata. Samas ei ole see minu töös ka kriitilise tähtsusega, sest ma ei analüüsinud kõiki valimisse kuuluvaid artikleid. Mainin töös ka numbriliselt, kui palju sõnavõtte teatud sõnavõtjate grupp veebilehtedel esitas, siiski ei ole see minu töös olulise tähtsusega. Uurin oma töös seda, kuidas erinevad grupid ministri tagasiastumisest räägivad ja milliseid retoorilisi võtteid nad selleks kasutavad.

Plaanisin kõigi kolme ministri puhul analüüsida kuut artiklit, kokku 18 artiklit. Artiklite valikul lähtusin järgmistest printsiipidest:

- kõneisik avaldab arvamust ministri lahkumise kohta;
- iga ministri kohta kolm artiklit enne tema tagasiastumist (minister, koalitsiooni- ja opositsiooni esindaja);
- iga ministri kohta kolm artiklit pärast tema tagasiastumist (minister, koalitsioon- ja opositsiooni esindaja).

Kokkuvõttes on minu valimis 14 artiklit, sest iga ministri puhul ei võtnud kas minister ise, koalitsiooni või opositsiooni esindaja enne või pärast valitsusliikme tagasiastumist sõna (vaata Lisa 1). Nendest artiklitest valisin detailsemaks analüüsiks tekstinäited. Tekstinäidete valikul pöörasin tähelepanu sellele, et tekstis oleks märgata keelekasutusvõtteid.

Kuigi kõneisikuid peale ministri enda ning koalitsiooni- ja opositsiooniliikmete oli teisigi, otsustasin jääda nende kolme rühma juurde. Sellisel juhul suudan luua võrdsemad tingimused kõigi valimisse kuuluvate ministrite artiklite analüüsimiseks. Kõigi ministrite puhul leidsin artikleid, kus olid sõna võtnud minister ise, koalitsiooni ja/või opositsiooni esindaja. Samas kõigi teiste sõnavõttude puhul ei olnud võimalik neid kategooriatesse jagada. Kui näiteks ühe ministri puhul võtsid sõna ajakirjanikud või kommunikatsiooniekspertid, siis teise puhul

võtsid sõna hoopis ärimehed või veebilehelugejad. Kuigi minu bakalaureusetöös ei ole kõige olulisem, kes mida ütles, vaid kuidas ja milliseid sõnu sõnavõtjad kasutasid, siis otsustasin sõnavõtjad ikkagi gruppidesse jagada, et saaksin analüüsi tulemusel piisavalt järeldusi teha.

Minu valimi põhjal ei saa teha suuri üldistusi, kuidas erinevad osapooled (minister, koalitsioon, opositsioon) valitsusliikme tagasiastumist kujutavad, kuid samas on võimalik uurida, kas ja kuidas ministri lahkumisest veebiuudistes kirjutatakse. Tulemusi analüüsidest tuleb meeles pidada, et töös tehtavad järeldused kehtivad vaid nendele tekstinäidetele, mida analüüsin ning ei ole suures plaanis üldistatavad.

3.2.Meetod

Oma bakalaureusetöös kasutan kogutud tekstide analüüsimiseks diskursusanalüüsi. Diskursusanalüüs hõlmab endast traditsiooniliselt teksti ja kõne konkreetsete juhtumite uurimist (Hansson, 2018: 553). Diskursusanalüüs aitab vastata küsimusele, kuidas kasutavad inimesed keelt, kujutamaks reaalsust ja konstrueerimaks arusaamu sotsiaalsest maailmast. Diskursusanalüüsi fookuses on tavaliselt keelekasutus, tekst valitakse pigem selle eripära järgi ja autor pole nii oluline. Samas tähtis ei ole ainult tekst, vaid olulist rolli mängib ka sellest väljaspool olev, mida tekstides pole öeldud (nt implitsiitsed, vaikimisi eeldused) (Kalmus, 2015).

Järgnevalt olen välja toonud retoorilised võtted, mille abil järgnevas peatükis artikleid analüüsin. Analüüsikategooriate moodustamise aluseks võtsin Sten Hanssoni (2015) loodud analüüsiraamistiku, mis on mõeldud süü ja vastutuse hajutamise võtete uurimiseks valitsuspoliitikute keelekasutuses, Loughborough' ülikooli teadlase John Richardsoni (2007) ajakirjanduslike tekstide analüüsi õpiku ning Burgers jt (2016) iroonia mõiste.

3.2.1. Tegutsejate ja tegevuste kirjeldamise viisid

Sellel, kuidas inimesi ajakirjanduslikes tekstides nimetatakse, on tugev mõju sellele, kuidas neid nähakse. Viis, kuidas tekstiosalisi (*social actors*) nimetatakse, ei näita ainult millisesse gruppi nad kuuluvad (või millise grupiga nad tahaks ühineda), vaid see näitab ka seda, milline on nimetaja ja nimetatava omavaheline suhe (Richardson, 2007: 49).

Peale referentsiaalse tähenduse saab isikute nimetamisel olla ka indikatoorne tähendus: sotsiaalne tähendus, tõlgendavad viited selle vahel, mida öeldi ja millise sotsiaalse sündmuse ajal seda öeldi. Näiteks sõna „sir“ ei viita ainult meessoost isikule, vaid see näitab ka kõnealuse sotsiaalset staatust ja staatusega kaasast käivat viisakust (*ibid*).

Ajakirjanikud annavad oma allikatele nimed ning sellega kaasneb alati valik. Valides nime ühe sotsiaalse kategooria alt, lisavad ajakirjanikud oma allika sinna kategooriasse, kuid eemaldavad ta ülejäänud kategooriatest või tõstavad ühe sotsiaalse kategooria teiste võrdselt täpsete alternatiivide hulgast esiplaanile (ibid). Reisigl ja Wodak (2001, Richardson, 2007: 51 kaudu) kutsuvad neid nimetamise viise teksti referentsiaalseteks strateegiateks ja on öelnud, et indiviidi kirjeldamine ühel või teisel moel võib teenida nii psühholoogilisi, sotsiaalseid kui ka poliitilisi eesmärke kõneleja või kirjutaja poolt.

Hollandi keeleteadlane Teun van Dijk on arendanud välja kontseptuaalse meetodi „ideoloogiline ruut“. Ta leiab, et „ideoloogiline ruut“ on omane nii positiivsele eneseesitlusele kui ka negatiivsele teiste esitlemisele. „Ideoloogiline ruut“ on viis maailma tajumiseks ja kujutamiseks - eriti „meie“ ja „nende“ tegevus, positsioon ja roll maailmas. „Ideoloogiline ruut“ näitab, et erinevat tüüpi *outsidereid* (väljaspool gruppi olevaid inimesi) kujutatakse negatiivsel viisil, rõhutades nende negatiivseid iseloomujooni, ja sotsiaalseid tegevusi ning pöörates vähe tähelepanu nende positiivsetele iseloomuomadustele ja sotsiaalsetele tegevustele. *Insidereid* (grupi sees olevaid isikud) kujutatakse jällegi positiivselt, rõhutades nende positiivseid iseloomujooni ja sotsiaalseid tegevusi ning pöörates vähem tähelepanu nende negatiivsetele iseloomujoontele ja sotsiaalsetele tegevustele (Richardson, 2007: 51).

Lisaks võib poliitilistes tekstides kohata ebamäärasust, mida ametnikud kasutavad selleks, et vältida isikule või organisatsioonile suunatud süüdistusi. Seega üritatakse süüdistustele mitte üldse vastata või kasutatakse vastates peitesõnu. Näiteks selle asemel, et öelda „majanduslangus“ või „koondamine“, kasutatakse sõnu „kasvueelne periood“ ning „tööjõu optimeerimine“ (Hansson, 2015: 302).

Teatud viisidel probleemist rääkimine või kirjutamine võib kuulajale/lugejale jätta mulje, justkui polekski süüdistatav probleemis süüdi (Hansson, 2015: 303). Näiteks:

- kasutatakse umbisikulist tegumoodi („probleem kerkis esile“, „õnnetus juhtus“);
- probleemi suhtutakse kui normaalsesse protsessi („mure kasvab“, muudatused tulevad“);
- selgituste üldistamine („me tegeleme nende probleemidega“);
- kõneletakse ainult emotsioonidest, jättes probleemi enda mainimata („ma olen väga mures selle pärast“, „ma loodan, et asjad lähevad paremaks“) (Van Leeuwen, 2008, 1995, Hansson, 2015: 303 kaudu).

3.2.2. Raamistamine

Raamistamine kui süü vältimise strateegia hõlmab endast iseenda esitamist kangelase, abistaja või ohvrina ning samal ajal kellegi teise nimetamist kurikaelana, et pääseda ise viimase rollist (Hansson, 2015: 300).

Tüüpilise „päästmise narratiivi“ raamistuse järgi teeb õel kurikael abitule ja süütule ohvrile liiga, seejärel tuleb kangelane ohvrit päästma ning võidab kurikaela. Ohver saab päästetud, kurikael karistatud ning kangelane premeeritud. Tulenevalt eelnevast, tähendab süüdistuste vältimine seda, et isikut ei kujutata kurikaelana lugudes, kus kellelegi tehakse või võidakse teha liiga. Seetõttu isikud, kes seisavad silmitsi süüdistusega tahavad kiirelt ennast nimetada kangelasteks, kangelaste abistajateks või ohvriteks, et pääseda kurikaela rollist (Lakoff, 2008, Hansson, 2015 kaudu).

„Halva õuna raami“ kasutatakse poliitiliste ja teiste institutsioonide kontekstis, et nihutada süüd organisatsioonisiselt. „Halva õuna raam“ tuleb Briti vanasõnast „üks mäda õun rikub terve korvitaie õunu“, mis viitab sellele, et mädast õunast tuleb lahti saada, siis on terve tünnitais päästetud. Vanasõna saab üle kanda ka organisatsioonide maailma: õunad on inimesed ning korv on organisatsioon. Isegi kui inimesed organisatsioonis on moraalsed, piisab ainult ühest halvasti käituvast inimesest ning terve organisatsiooni hea maine võib kaduda. „Halva õuna raami“ saab kasutada kahel viisil. Esimesel juhul „halb õun“ lahkub ning organisatsioon saab jätkata oma tööd sama moodi nagu varem. Teisel juhul, kui süüdlaseks võib jääda terve organisatsioon, leitakse organisatsioonist inimene, keda süüdistada, et teised süüdistustest puutumata jääksid ning organisatsiooni maine võimalikult vähe kahjustada saaks (*ibid*).

3.2.3. Argumenteerimise ja õigustamise viisid

Argumente võidakse poliitikas kasutada vastutusest kõrvale hoidmiseks (Hansson, 2015). Seda tehakse järgnevatel viisidel:

- vastutuse panemine kellegi teise õlule;
- oponendi ründamine tema häbistamise eesmärgil;
- oponendi argumentide moonutamine, eesmärgiga need ümber lükata;
- oma väite kinnitamine, öeldes, et „paljud inimesed usuvad seda“;
- kaastunde tekitamine auditooriumis;
- väärade analoogiate kasutamine;
- väitmine, et ajaline järgnevus on samaväärne põhjusliku seosega;
- ebaselge või harjumatu sõnavara kasutamine (Hansson, 2015: 300).

Poliitikud kasutavad oma sõnavõttudes mitmeid õigustamisviise. Hollandist pärit keeleteadlane Theo Van Leeuwen (2007: 92) tõi välja neli peamist õigustamisstrateegiat:

- õigustamine võimu kaudu: oma staatuse, rolli, olemasolevate reeglite, traditsioonide, tavade või heakskiidu ära kasutamine õigustamise eesmärgil;
- õigustamine moraalsuse abil: viitamine väärtussüsteemile;
- õigustamine ratsionaalsuse kaudu: viitamine eesmärkidele ning institutsionaliseeritud sotsiaalsele tegevusele;
- mütopoesia: õiguspäraseid tegevusi tunnustatakse ning mitteseaduspäraseid karistatakse (*ibid*).

Need õigustamise viisid võivad esineda eraldiseisvalt või ka omavahelises kombinatsioonis (*ibid*).

3.2.4. Eitamine

Süüdistuse eitamisel on mitmeid vorme. Van Dijk (1992) on välja toonud eitamise tüpoloogiad, need on osa sotsiaalsest kaitsestrateegiast, mida kasutatakse selleks, et mitte jätta endast negatiivset muljet. Nendeks tüpoloogiateks on:

- tegevuse eitamine („ma ei teinud/ öelnud seda üldse“);
- kontorolli eitamine („ma ei teinud/öelnud seda meelega“);
- plaani eitamine („ma ei mõelnud seda“);
- sihi eitamine („ma ei öelnud seda selleks, et...“);
- negatiivsetest tegudest rääkides nende nõrgendamine, minimaliseerimine või peitesõnade kasutamine (Hansson, 2015: 302).

Süüdistatav võib eitamise abil ka süüdistuse ümber pöörata (näiteks süüdistusele „te raiskasite raha“ vastata „me säästisime raha“) (Hansson, 2018: 555).

3.2.5. Iroonia

Iroonia sisaldab hinnangu andmist millelegi, mis on vastuolus sellega, mida tegelikult tahetakse edasi öelda. Näiteks kui positiivselt välja kuulutatud poliitiline algatus ei õnnestu plaanipäraselt, siis on ironiline öelda, et “see oli hea poliitiline algatus” (Burgers jt, 2016).

El Refaie (2005), Dori-Hacohen ja Livnat (2015, Burgers jt, 2016 kaudu) leiavad, et iroonia on rünnak juba väljakujunenud ootustele ja normidele, sest iroonia seletab minevikus paika pandud ootusi ning samal ajal tunnistab nende ootuste rahuldamata jätmist.

Irooniat võivad kasutada ka poliitikud, kelle eesmärk on rünnata poliitilist oponenti (Burgers jt, 2016).

3.2.6. Manipuleerimisviisid

Lähtudes Van Dijki (2006, Tamm, 2018 kaudu) raamistikust, teksti või kõne saab pidada manipuleerivaks, kui teksti või kõnet kasutav isik:

- kuulub dominantsesse gruppi (nt valitsus): oma võimu taastootmine ning vähemvõimukatele inimestele haiget tegemine;
- on seadnud endale eesmärgiks halvendada teiste arusaama informatsioonist või kallutama informatsiooni ning looma inimeste peades arusaamu, mis ei ole vastavuses nende huvidega;
- polariseerib gruppi (näiteks loob endast positiivse kuvandi ning teistest negatiivse) või haavab sõnumi vastuvõtjat teisel moel (näiteks kasutades ära nende tugevaid emotsioone või traumasid, madalamat staatust, teadmiste puudulikkust), mis muudab ta vastuvõtlikumaks uskumustele, mida ta muidu ei usuks, ning tegudele, mida ta tavaliselt ei teeks (*ibid*).

3.2.7. Võimuorganite lähenemine süü vältimisele

Valitsemise uurija Christopher Hood tõi välja süü vältimise strateegiad, mis on omased võimuorganitele (nende hulgas ka poliitikele). Need strateegiad põhinevad eeldustel, et nad vähendavad süüid, mitte ei suurenda seda (Hansson, 2015: 304). Strateegiateks on:

- Argumendi võitmine. Seda strateegiat kasutavad poliitikud, kui nad püüavad argumenti võita, käsitades selleks veenvaid vabandusi ja õigustusi. Nad üritavad näidata, et mingisugust probleemi ei olegi või isegi kui probleemi tunnistatakse, siis asetatakse süüdlase rolli keegi teine. Probleemi eitamist saab teha kolmel viisil: täielik probleemi eitamine, osaline eitamine või eitamine, millega kaasneb vasturünnak (Hansson, 2015: 305).
- Piiri tõmbamine. Poliitikud, kes kasutavad seda strateegiat, vabandavad juba ennatlikult, et kriitikuid relvituks muuta ning võita inimeste sümpaatiat. Vabandamine võib poliitikut näidata positiivsest valgusest, aga samas võib ta nii ka näidata, et tunneb süüid ning võtab süü enda peale, mis võib viia töölt lahtilaskmiseni (*ibid*).
- Teema muutmine. Seda strateegiat kasutavad poliitikud, proovivad viia jutu teistele teemadele, et probleem, milles neid süüdistatakse, kaoks esiplaanilt (*ibid*).
- Madala profiili hoidmine. See on passiivne strateegia, kus poliitik ütleb süüdistuste peale nii vähe kui võimalik. Sellel strateegial on mitu vormi: informatsiooni levikut

piiratakse, süüdistuse kohta ei öelda mitte midagi või kasutatakse erinevaid ähvardusi aga ka ahvatlusi, et muuta meedia agendat (*ibid*).

4. ANALÜÜS

Selles peatükis kirjeldan valimis olevate ministrite tagasiastumisi ning esitan tekstinäidete analüüsi.

Iga ministri puhul valisin analüüsimiseks välja tekstilõigud, milles saab sõna minister ise ja koalitsiooni- ning opositsiooniliige nii enne kui ka pärast ministri tagasiastumist. Minu eesmärgiks oli võtta iga kõneisiku (minister, koalitsiooni või opositsiooni esindaja) puhul üks tekstinäide enne ning üks pärast ministri tagasiastumist. Kõikide ministrite puhul polnud see aga võimalik, sest sõnavõttud puudusid. Ka sõnavõttude puudumisest saab teha kõnekaid järeldusi Eesti poliitilisest kommunikatsioonist.

4.1. Maaeluminister Martin Repinski tagasiastumine

Päev enne Jüri Ratase valitsuse ametisse nimetamist (22. novembril 2016) ilmus Eesti Ekspressis artikkel, mis süüdistab Konju talu omanikku ja tulevast maaeluministrit Martin Repinskit Hollandi juustu müümises Eesti mahetoodanguna. Lisaks süüdistati teda selles, et Konju talus ei ole täidetud hügieeninõuded ning töötajatele maksti ümbrikupalka või ei makstud üldse (Männi, 2016). Mõned päevad hiljem tulid avalikkuse ette ka Repinski varasemad teod, mis seadsid kahtluse alla tema sobivuse ministri ametisse. Näiteks leidis ajakirjandus kohtuotsuse, millega mõisteti Repinski 2002. aastal süüdi kelmuse katses ning talle määrati kolmekuuline tingimisi vangistus (Velsker, 2016). 6. detsembril 2016. aastal teatas Martin Repinski, et lahkub maaeluministri kohalt, olles selleks ajaks ametis olnud 13 päeva. Repinski ütles pressiesindaja poolt saadetud kirjas, et astub ministrikohalt tagasi, et tuua peaminister ja Keskerakond tule alt välja. Lisades, et tema ettevõtlustegevusest ja varasemast elust on jäänud lahtiseid otsi, mis tuleb kokku sõlmida ja ministriametis ei saa ta seda teha (Nagel ja Veschioja, 2016).

4.1.1. Repinski enda tagasiastumisest

Repinski kohta tundsid ajakirjanikud peale skandaali lahvatamist kuni ministri tagasiastumiseni suurt huvi. Peale tagasiastumist fookus Repinski pealt kadus. Sellel võib olla mitu põhjust. Kuna Repinski lahkumise põhjus oli skandaal, mis algas juba 22. novembril, siis 6. detsembriks kui Repinski tagasi astus, võis olla avalikkuse märkimisväärne huvi tema vastu kadunud. Repinski oli mediafookuses mitu nädalat ning peale tagasiastumist (mis oli skandaali lõpplahendus) ei olnud ta meediale enam huvipakkuv.

Enne tagasiastumist

Enne tagasiastumist oli Repinski pidevalt ajakirjanike “tule all”. Talle esitati palju küsimusi Konju talu kohta, kuid tähelepanuta ei jäänud ka tema noorusea tembud. Kokku andis Repinski enne tagasiastumist kommentaare Delfile, Postimehele ja ERRile 67 korda.

1. detsembril andis Repinski Eesti Päevalehele intervjuu, kus ta vastas Konju talu ja oma ministriametiga seotud küsimustele. Küsimusele „Kas te pole mõelnud, et ehk oleks Ratase valitsuse ja iseenese usalduse mõttes tark ametikohalt tagasi astuda?“ vastas Repinski:

1 Vastupidi.

2 Ma arvan, et mina olen just see inimene, kes toob valitsusele palju rohkem usaldust, sest

3 ma olen tõeline oma valdkonna spetsialist.

4 Kindlust lisab seegi, et sadu põllumehi on minu poole pöördunud ja rääkinud, et ma ei

5 tohiks mingil juhul alla anda.

6 Ja see skandaal ei ole minu tekitatud.

7 Seda tegi Eesti Ekspress ja sedagi puhtalt seetõttu, et teemaga tegelenud inimene pole

8 põllumajanduses mingi spetsialist.

9 Kui ta oleks asjadega kursis, siis ta ei kirjutaks, et farmis on külm ja selle pärast kitsed

10 surevad.

11 Ausalt öeldes lugesid kõik põllumehed seda juttu kerge muigega (Tamm, 2016).

Esimeses reas vaidleb Martin Repinski ajakirjanikule vastu. Minister ei nõustu ajakirjanikuga, et ta peaks Ratase valitsuse ja iseenese usalduse mõttes tagasi astuma. Teises reas ütleb Repinski, et “toob valitsusele palju rohkem usaldust”, mis võib jätta mulje, et valitsust ei usaldata ning just Repinski on see, kes kangelasena valitsuse mainet tõstab. Ta lisab, et on “tõeline oma valdkonna spetsialist” ning just sellepärast toobki valitsusele palju rohkem usaldust. Sellest saaks järeldada justkui teised valitsuses olevad ministrid ei ole oma valdkonna spetsialistid, sest nad ei too valitsusele usaldust.

Minister ei täpsusta, mis valdkonna spetsialist ta on. Võib küll eeldada, et kuna ta on maaeluminister, siis on tal spetsialisti oskused just selles valdkonnas. Siiski hõlmab maaeluministri töö mitmeid valdkondi, nt põllumajandus, kalandus, toiduohutus.

Teist rida alustab ta sõnapaariga „ma arvan“, mis näitab, et ta toetub ainult oma arvamusele. Repinski kutsub ennast ise “valdkonna spetsialistiks” ning “inimeseks, kes toob valitsusele

palju rohkem usaldust”, keegi teine seda väitnud ei ole või vähemalt ei ürita minister seda tõestada.

Neljandas ja viiendas reas õigustab Repinski ennast põllumeeste heakskiiduga, väites et sajad põllumehed on tema poolt. Sõnapaar “sadu põllumehi” on väga umbkaudne, võib tunduda ülemäärase liialdusena ning näitab, et ministril ei ole tegelikult aimu, kui paljud põllumehed soovivad, et ta ministriametis jätkaks. 4. detsembril tegid 11 talunikku ühispöördumise, kus palusid peaministrilt, et Repinski saaks ametis jätkata (Mihelson, 2016). Kui arvestada, et ühispöördumises osales vaid 11 talunikku, siis on raske uskuda, et Repinski poole on pöördunud sadu põllumehi palvega tal mitte tagasi astuda. Ministri eesmärk neljandas-viiendas võib olla püüdlus tekitada auditooriumis kaastunnet ning näidata, et tal on palju toetajaid.

Kuuendas reas tunnistas Repinski, et tema ümber on tekkinud skandaal, kuid keeldub tunnistamast oma süüd, öeldes et „skandaal ei ole minu tekitatud“: Seitsmendast reast on näha, kuidas Repinski pöörab talle esitatud süüdistuse ümber ning leiab uue süüdistatava. Minister süüdistab tekkinud skandaalis Eesti Ekspressi “seda tegi Eesti Ekspress”. Repinski ütleb, et “teemaga tegelenud inimene pole põllumajanduses mingi spetsialist”. Ühelt poolt halvustab ta selle ütlemisega ajakirjaniku teadmisi, teiselt poolt ei ründa ta ajakirjanikku, sest ajakirjanik ei tekitanud skandaali meelega, vaid puhtalt seetõttu, et tal polnud piisavalt põllumajandusalaseid teadmisi. Seitsmendas-kaheksandas reas tundub, et Repinski nägi Eesti Ekspressi süüdistades võimalust süüdistustest vabaneda ning ennast ohvrirolli panna (tema ei ole skandaaliga seotud, Eesti Ekspress tekitas selle teadmatuses).

9-11 reas häbistab minister oma oponenti (Eesti Ekspressi), öeldes et oponent pole asjadega kursis ning ka kõik põllumehed, kes Repinski arvates teda toetavad, lugesid Repinskist ilmunud artiklit muigega. Samas Eesti Ekspressi poolt kirjutatud artikkel, millest arenes välja skandaal, ei rääkinud midagi farmi temperatuurist või kitsede surmast nagu Repinski üheksandas reas väidab. Peamiselt süüdistati Repinskit artiklis kitsejuustu Hollandist tellimise eest (Männi, 2016). Seega Repinski kaitses ennast ning esitas väite, mida tal endal on lihtsam kaitsta (farmi temperatuur ja kitsede surm) ja lükkas sellega ümber oma oponenti argumendi.

Üheteistkümnendas reas naeruväärustab Repinski oma oponenti, öeldes et „kõik põllumehed lugesid seda juttu kerge muigega“. Sellega ühtlasi üritab minister ennast süüst vabastada ning näidata, et tal on palju poolehoidjaid, kes on temaga ühisel arvamusel. Samas lauses on näha ka liialdust. Sõnapaar “kõik põllumehed” näitab justkui absoluutselt kõik maailma talunikud (või vähemalt need, kes vastavat artiklit lugesid) olid nõus, et Eesti Ekspressis Repinski kohta ilmunud artiklis oli valeinfot.

Pärast tagasiastumist

Pärast tagasiastumist ajakirjanike huvi Repinski vastu kadus. Kahe nädala jooksul peale ametist lahkumist ilmus minu valmisse kuuluvates veebilehtedes vaid kaks artiklit, kus Repinski seoses ministriametiga sõna võttis. Ühes neis kommenteeris ta otsust Eesti Ekspress kohtusse kaevata (Martin Repinski läheb..., 2016). Teises avaldas kahtlust, et talle kuuluv Konju talus ilmselt mürgitati tema kitsesid ning mainis, et ühel tema töötajal on huvi Konju talu varad endale saada:

- 1 Tean, et mõned ajakirjanikud otsivad kontakte minu endiste töötajatega;
- 2 tean, et ühel endisel töötajal on konkreetne majanduslik huvi, et Konju talu pankrotti läheks
- 3 ja tema selle varad endale saaks (BNS, 2016).

Repinski alustab nii esimest kui ka teist rida sõnaga “tean”, millest võib eeldada, et minister on oma väidetes kindel ning tal on tõestusmaterjali. Samas on järgnev jutt küllaltki pealiskaudne ning ei sisalda ühtegi fakti. Sõnapaar “mõned ajakirjanikud” on väga üldine ning ei ütle, kui palju neid ajakirjanikke tegelikult on. Samamoodi sõnapaar “endiste töötajatega” ei ütle, kui palju neid on või mis positsioonil ja millal nad koos Repinskiga töötasid.

Teises reas on Repinski täpsem, mainides, et tema ühel varasemal töötajal on huvi Konju talu pankrotti viia. Repinski mainib, et töötajal on “konkreetne majanduslik huvi”, samas ta ei täpsusta, mis selle inimese huvi täpsemalt on. Kolmandast reast võib eeldada, et endise töötaja huvi on Konju talu varad endale saada.

Repinski jätab mulje justkui tema talul läheb hästi ning probleemid tekkisid vaid sellepärast, et tema talu varasid tahetakse endale saada (vähemalt ühe endise töötaja poolt). Samuti võib Repinski selle lausega anda märku ajakirjanikele, et neil pole mõtet tema eelmiste töötajatega kontakti otsida, sest isegi, kui töötajatel on siseinfot talus toimuva kohta, siis nad räägivad ajakirjandusega vaid sellepärast, et Konju talu varad endale saada. Sellega võib Repinskil olla soov anda ajakirjandusele märku, et tema endised töötajad ei ole usaldusväärsed ning nende kommentaare talu käekäigu pärast ei tasu tõsiselt võtta. Repinski justkui ohver, kellele tahetakse liiga teha.

4.1.2. Koalitsiooni esindajad Repinski tagasiastumisest

Koalitsiooni esindajad võtsid Repinski tagasiastumisega seotud teemadel sõna 50 korral. Suurem osa sõnavõtte jääb aega, mil Repinski oli veel ametis.

Enne tagasiastumist

Peale Eesti Ekspressi 22. aprillil ilmunud artiklit „Säh sulle eestimaist: maaeluminister Martin Repinski kitsejuust tuleb Hollandist“ (Männi, 2016), pidasid koalitsiooniliikmed Repinskit peaasjalikult ministriameti jaoks sobivaks, kuid samas oli ka neid, kellele olid Repinski kohta esitatud süüdistused häirivad. Kokku võtsid koalitsiooni esindajad Repinski tagasiastumise teemadel sõna 48 korda. Peaminister Jüri Ratas ütles, et Repinskil on maaeluministri ametikohaks piisavalt kogemusi ning kuigi talle esitatud süüdistused olid tõsised, vastas ta kõikidele küsimustele ja kahtlustele piisava täpusega (Einmann, Kangro, 2016). Sotsiaalkaitseministri Kaia Iva jaoks oli Repinski talu ümber käiv segadus häiriv ning ta lootis, et Repinski suudab avalikusele ammendavad vastused anda (Nagel, 2016). Sotsiaaldemokraat ja ajaloolane Jaak Juske väitis, et Repinskil on targem tagasi astuda:

- 1 Meil on ministrid palju kaudsemate jamade pärast ametist ise tagasi astunud.
- 2 Ma ei arva, et inimest peaks karistama selle eest, et ta talupidajana ellu üritas jääda või
- 3 alaealisena pätti tegi. Küll ei tohi aga minister valetada. Maaeluministri üha uued valed ja
- 4 Keskerakonna venitamine Repinski vallandamisega kahjustavad iga päevaga aina rohkem
- 5 uue peaministri ja kokkuvõttes kogu valitsuse mainet (Einmann, Lakson, 2016).

Esimeses reas heidab Juske Repinskile justkui ette, et ta ametist tagasi pole astunud, tuues välja, et ministrid on palju kaudsematel põhjustel tagasi astunud kui Repinski. Juske väidab, et “meil on ministrid /.../ tagasi astunud”. “Meil” on Juske lauses ebamäärane, kas ta mõtleb selle all, et Eestis on ministrid kaudsemate probleemide pärast ametist lahkunud või kõneleb ta hoopis Sotsiaaldemokraatlikust Erakonnast, kuhu ta kuulub, heites sellega ette Keskerakonna suutmatust Repinski olukord lahendada.

“Palju kaudsemate jamade pärast” näitab, et Juske lahterdab Repinski skandaali kaudsete probleemide alla. Sõna “palju” viitab sellele, et ka teistel ministritel pole olnud kuigi selged põhjused tagasi astumiseks, vaid need on olnud isegi ebaselgemad, kuid ministrid on siiski tagasi astunud. Juske sõnab, et paljud ministrid on “ise tagasi astunud”, millega ta teeb Repinskile justkui etteheite, et viimane pole ise suutnud tagasi astuda ning samal ajal vihjab ka sellele, et Repinski peaks tagasi astuma. Kui Repinski ise seda ei tee, siis peaks tegema seda tema erakond eesotsas peaministriga.

Teises reas leiab Juske, et Repinskit ei tohiks karistada selle eest, et ta noorukina süüteoaga hakkama sai või talupidajana ellu üritas jääda. Sotsiaaldemokraat võib sellega anda mõista, et alaealisena tehtud pätitembud ei tohiks inimest täiskasvanuna takistama hakata ning see on normaalne, kui talupidajana tuleb vahel ellujäämiseks mõningaid reegleid rikkuda.

Kolmandas reas näeb Juske, et kuigi on tegusid, mille pärast ministrit ei peaks karistama, ei tohi minister valetada. Ta toob esile, et ministri kohta tulid välja “üha uued valed”, mis näitab, et minister ei valetanud ainult korra, vaid ta tegi seda mitmeid kordi ja ilmselt teeb veel - valesid tuleb üha juurde. Samas on Juske esitatud väide üpriski ebamäärane, ta ei ütle, millised valed Repinski kohta välja tulid ning palju neid oli.

Neljandas reas heidab Juske Keskerakonnale ette, et Repinski vallandamisega venitatakse. Sellest saab välja lugeda, et Juske ei näe võimalustki, et Repinski valitsuses jätkaks ning süüdistab Keskerakonda, sest juhatus ei ole veel Repinskit vallandanud.

Neljandas ja viiendas reas leiab Juske, et Repinski valetamine ja Keskerakonna venitamine vallandamisega kahjustab nii peaministri kui ka kogu valitsuse mainet. Repinski on Lakoffi raamistamisstrateegia järgi justkui “mäda õun”, kes “terve kotitäie õunu ära rikub”. Juske ise on sotsiaaldemokraat ning arvestades, et Sotsiaaldemokraatlik Erakond oli samuti Keskerakonnaga ühises valitsuses, siis võib eeldada, et Juske tunneb muret valitsuse käekäigu pärast. Kui valitsusel läheb halvasti, siis mõjutab see ka tema erakonna mainet ning valitsuse lagunemise järel võivad sotsiaaldemokraadid oma koha koalitsioonis kaotada.

Pärast tagasiastumist

Peale Repinski tagasiastumist võtsid koalitsioonierakondadest sõna vaid erakonnakaaslased Yana Toom ja värske maaeluminister Tarmo Tamm. Toom väitis, et hoiatas oma erakonda juba enne Repinski ametisse kinnitamist, et ministrit hakatakse meedia poolt ründama ning ütles, et Repinski oleks pidanud vähemalt kohe pärast skandaali puhkemist tagasi astuma. Samas tunnustas ta Repinskit, et viimane julges lõpuks tagasi astuda (Koorits, 2016). Repinskit maaeluministri ametikoha üle võtnud Tamm pidas Repinski tagasi astumist õigeks. Oma esimeses intervjuus ministrina ütles ta:

1 Repinski kohta arvan, et ta tegi targalt praegu tagasi astudes. Pidevad meediarünnakud

2 tema vastu häirisid nii tema kui ministeeriumi tööd (Sammler, 2016).

Esimeses reas väidab Tamm, et Repinski tegi targalt, kui tagasi astus, mis jätab mulje, et uus maaeluminister toetab Repinski otsust ning arvab, et viimane tegi tagasi astudes õige sammu.

Sõna “praegu” esimeses reas viitab sellele, et hetkeolukorras oli Repinskil õige otsus tagasi astuda, aga Tamm ei pooldaks tema tagasiastumist igal ajahetkel. Mis omakorda näitab, et Tamm ei eita, et Repinski ministriametiga hakkama ei saaks.

Teises lauses toob Tamm välja, et just pidevate meediarünnakute tõttu tuli Repinskil tagasi astuda. Sellega suunab Tamm süü Repinskit meediaväljaannetele, kes Repinskit ründasid, tal

tööd teha ei lasknud ning kelle pärast ta lõpuks tagasi pidi astuma. Ta mainis, et meediarünnakud häirisid lisaks Repinskile ka ministeeriumi tööd. Samas ei ole Tamm täpsemalt öelnud, keda ja kuidas Repinski skandaal ministeeriumis mõjutas. Tamm ise sellel ajal ministeeriumis ei töötanud ning seega pole ilmselt ka adekvaatne hindama, kas ja kuidas ministeerium meediarünnakutega toime tuli. Sellega võis olla Tamme eesmärk luua Repinskist ohvri kuvand, kes pidi ametikohalt lahkuma vaid meediarünnakute pärast.

4.1.3. Opositsiooni esindajad Repinski tagasiastumisest

Opositsiooni esindajad meedias ministri lahkumise kohta eriti sõna ei võtnud. Terve kuu jooksul, mis ajavahemikus Repinski lahkumise kohta artikleid uurisin, sai opositsioon sõna 11 korda.

Enne tagasiastumist

Opositsioonileer sai sõna kuues artiklis ning arvas peamiselt, et peaminister tegi vea, kui Repinski ametisse nimetas. Reformierakondlase Hanno Pevkuri sõnul pidanuks Jüri Ratas tunnistama, et eksis, kui Repinski ministrikandidaadiks esitas (Veidenberg, 2016). Pevkuri erakonnakaaslane Jürgen Ligi väitis, et põhjuseid, miks Repinski peaks tagasi astuma on mitmeid, kuid kindlasti ei kuulu nende hulka alaealisena toime pandud kelmuskatse, mille eest ta on juba karistuse ära kandnud (Mihelson, 2016). Reformierakondlane ja Eesti keeleteadlane Urmas Sutrop ütles Repinski kohta:

- 1 Ministri amet ei ole nalja tegemiseks.
- 2 Ilmselt ei piisa sellest, kui ministriametisse pannakse mõni värvikas kitsekarjus või muidu
- 3 laheda olemisega sell.
- 4 Aga härra Repinski pole ju kitsekarjus.
- 5 Ta on tubli mees, kes oskab Hollandi piimast ja muust kraamist kokku segada eriti
- 6 mahedat Eestimaist ökojuustu (Sutrop, 2016).

Esimeses reas naeruväärustab Sutrop Repinskit, öeldes, et tema amet ei ole “nalja tegemiseks”. Sellega näitab Sutrop, et tema enda jaoks ei ole ministriamet nalja tegemiseks, aga samal ajal heidab Repinskile ette, et viimane ei suuda oma ametit tõsiselt võtta. Jääb mulje nagu Repinski oleks ministriameti vastu võtnud ainult selleks, et teha nalja ning tal puuduvad ministritööks vajalikud oskused.

Teises ja kolmandas reas nimetab Sutrop Repinskit „värvikaks kitsekarjuseks“ ja „muidu laheda olemisega selliks“, mis näitab Repinskit mitte-tõsiseltvõetavana ja seega

ministriametisse mitte sobivana. Teist rida alustab Sutrop “ilmselt ei piisa”, mis näitab, et kõneisik pole ka ise kindel, kas “värvikas kitsekarjus” on ministriametiks piisav.

Neljandas reas väidab Sutrop, et Repinski “pole ju kitsekarjus”. See jätab justkui mulje, et “kitsekarjus” on halvustav sõna. Sutrop kasutab Repinski ees nimetust “härra”, mida üldjuhul kasutatakse, kui kõneleja on kõnetatava suhtes lugupidav. Samas Sutrop kasutab härrat samas lauses nagu kitsekarjustki. Viimane sõna pole ministriametist pidava inimese jaoks kuigi positiivne nimetus. Selle eesmärk võis olla mõjuda irooniliselt, mida ta 5-6 reas jätkab.

5-6 reas on Sutrop irooniline. Ta nimetab Repinskit “tubliks meheks” ning samal ajal kiidab teda Hollandi piimast eriti maheda eestimaise ökojuustu tegemise eest. Peamine põhjus, miks Repinski enne tagasiastumist kritiseerida sai oli see, et Repinski ostab Hollandist juustu ja müüb seda eestimaise juustu sildiga. Seega Sutropi väide on vastuolus sellega, mida ta tegelikult edasi tahtis öelda.

Sutrop kasutab tekstinäites Repinski kohta erinevaid nimetusi: “värvikas kitsekarjus”, “laheda olemisega sell”, “tubli mees”, samas ei nimeta ta Repinskit kordagi “ministriks”. Mis võib näidata, et Sutropi meelest ei ole Repinski ministriameti vääriline.

Pärast tagasiastumist

Opositsiooniliikmed võtsid sõna viiel korral ning olid üpriski sarnasel meelel – peaminister ei oleks tohtinud Repinskile üldse võimalust anda või oleks pidanud ta juba varem vallandama. Reformierakondlane Hanno Pevkur arvas, et Ratas eksis juba siis, kui Repinskile üldse ministriks saamise võimalust pakkus (Veidenberg, 2016). Ka tema erakonnakaaslane Sutrop nõustus, et Repinski poleks üldse pidanud ministriks saama või Ratas oleks vähemalt pidanud ta varem vallandama (Sutrop, 2016). Vabaerakondlase Andres Herkeli ettepanek oli kehtestada ministritele sobivusnõuded, sest tema meelest ei oleks Repinski üldse tohtinud ministriks saadagi:

- 1 Ilmselt ei teadnud peaminister ega president, et Repinski eluloos on olnud seiksid, mis
- 2 teevad ta ministrina vähesobivaks. Ministeeriumi tõhus ja tulemuslik juhtimine avatud ja
- 3 demokraatlikus ühiskonnas nõuab lisaks vajalikele erialastele teadmistele ka head renomeed (Lakson, 2016).

Esimeses ja teises reas väidab Herkel, et Repinski elus on olnud seiksid, mille tõttu ta ei sobi ministriks. Herkel ei täpsusta, mida ta täpsemalt nende seikade all mõtleb. Herkel mainib ka, et “ilmselt ei teadnud” ei riigipea ega ka valitsusjuht Repinski varasematest seikadest, mis

viitab sellele, et kui president ja peaminister oleksid seikadest teadnud, siis poleks ilmselt Repinski üldse ministriks saanud.

Teises reas mainib Herkel, et Repinski eluloos olnud seigad teevad ta ministrina “vähesobivaks”. Vähesobiv võib ühelt poolt tähendada, et minister on ikkagi oma ametisse sobiv, kuid seda vaid vähesel määral. Sellega võib Herkel anda märku, et tema meelest Repinski ikkagi ei sobi ametisse, kuid samal ajal jääb viisakaks ja ei ütle, et Repinski üldse oma ametisse ei sobi.

Kolmandas reas jääb mulje, et Herkel näeb, et Repinskil on olemas maaeluministrile omased erialased teadmised. Samas näib Herkeli arvates Repinskil puuduvat hea renomee, mida on samuti demokraatlikus ühiskonnas (nagu Eesti) ministeeriumi juhtimiseks vaja.

Sõnavõtust jääb mulje, et Herkeli hinnangul tegi peaminister vea, et Repinski ametisse nimetas. Herkel justkui ründab läbi Repinski nii koalitsiooni, peaministrit kui ka kogu valitsust. Sellest võib ka järeldada, et Herkelit tegelikult Repinski enda tegemised ei huvitanud.

4.1.4. Repinski juhtumi kokkuvõtteks

Martin Repinski ise kujutab ennast tekkinud skandaalis pigem ohvrina. Tema sõnul on kogu skandaal Eesti Ekspressi poolt tekitatud ning ühelgi süüdistusel ei ole alust. Ka peale skandaali maha jahtumist tunneb ta ennast ohvrina, kelle endised töötajad soovivad, et Repinski ettevõtte pankrotti läheks. Koalitsiooni esindajad õigustavad ja toetavad Repinskit. Juske meelest ei tohiks karistada inimest selle eest, et ta ettevõtjana ellu üritab jääda ning uus maaeluminister Tamm toetab Repinskit ka peale tema ametist lahkumist – pidevad meediarünnakud takistasid Repinskil tööd tegemast ning seetõttu oli õige samm tagasi astuda. Opositsiooni liige Urmas Sutrop on Repinski skandaali suhtes irooniline, öeldes ühelt poolt, et „ta on tubli mees“, ning lisades samal ajal, et Repinski oskab „Hollandi piimast kokku segada eriti mahedat Eestimaist ökojuustu“. Kuna Hollandi piimast tehtud juustu müümine Eestimaise juustu sildiga ei ole eetilise, siis ei saa Repinskil samal ajal nimetada „tubliks meheks“. Andres Herkeli meelest ei ole Repinskil ministeeriumis töötamiseks piisavalt head renomeed ning peaminister tegi vea Repinskit ametisse nimetades.

4.2. Kaitseminister Margus Tsahkna tagasiastumine

13. mail 2017. aastal sai IRL enda uueks esimeheks Helir-Valdor Seedri ning peale seda hakati ajakirjanduses rääkima võimalikest ministrivangerdustest. Ametliku ettepaneku ministrite vahetuseks tegi Seeder 7. juunil IRLi eestseisusel, kus eestseisus muudatused ka kinnitas. IRL vahetas välja kolm ministrit ning selle vangerduse tõttu tuli valitsusest lahkuda ka

kaitseministril Margus Tsahknal, kelle asemel hakkas Kaitseministeeriumi juhtima Jüri Luik (Nagel jt, 2017).

4.2.1. Tsahkna enda tagasiastumisest

Peale ministrite vangerdust, mille tõttu Tsahkna ministriametist ilma jäi, tundsid ajakirjanikud Tsahkna kohta vähe huvi ning Tsahkna endalt kommentaare ei küsinudki. 26. juunil kui Tsahkna teatas, et lahkub erakonnast, olid ajakirjanikud tema otsuse üle uudishimulikumad ning temalt küsiti küsimusi ka ministriametist ilma jäämisest. Kokku ilmus viis artiklit.

Enne tagasiastumist

Enne Tsahkna tagasiastumist ei ilmunud veebilehtedes ühtegi artiklit, kus ta ise oma ministriametist lahkumise kohta midagi öelnud oleks. Üheks põhjuseks võib olla näiteks see, et Tsahkna ei lahkunud ametist omal soovil, vaid uus erakonnajuht, Helir-Valdur Seeder soovis ministreid vahetada. Lisaks Tsahkna lahkus samaaegselt veel kaks IRLi ministrit, seega oli tähelepanu ajakirjanduses hajutatud ning peamiselt pöörduiti kommentaaride saamiseks erakonnajuhi poole.

Pärast tagasiastumist

Pärast tagasiastumist sai Tsahkna sellel teemal sõna viiel korral. Kõik need sõnavõttud toimusid 26. juunil, kui Tsahkna ja tema erakonnakaaslane Marko Mihkelson teatasid erakonnast lahkumisest. Eksminister väitis, et tema meelest ei ole erakond enam kaasaegne, ei keskendu tulevikule, vaid ametkohtade jagamisele ning tema arusaamad, kuidas erakonda edasi viia ei ühti erakonnakaaslaste omadega (Helme, Kaljuläte ja Nagel, 2017). Tsahkna tunnistas, et juba eelmise aasta novembris sai aru, et ei saa erakonnas enam jätkata:

- 1 Minul oli lahkumisotsus tehtud juba kevadel, aga tegelikult käis nõks hinges läbi juba
- 2 novembris, kui nägin, et sein on ees ja erakonna esimehena ei suuda ma seda murda. /.../
- 3 Olen ise selle valitsuse arhitekt olnud ja nüüd, mil pingelisem aeg sai mööda, ja otsused,
- 4 mis puudutavad järgmise aasta riigieelarvet, said tehtud, oli just õige aeg kõrvale astuda. /../
- 5 Erakonnas meie lahkumine väga suur üllatus ei olnud, sest tõesti, juba novembrist olid
- 6 meie suhted Seedriga väga keerulised. /.../
- 7 IRL liigub teises suunas, kui mina olen lootnud ja mõelnud (Ammas, Kangro, Kaukvere, Koch, Võsumets, 2017).

Esimeses reas Tsahkna tunnistas, et otsus erakonnast lahkuda sai tehtud juba varem kui tänasel päeval. Tsahkna võis näidata selle lausega, et tema otsus on kindel ning tema enda tehtud, teised ei mõjutanud tema otsust.

Teises reas vihjab Tsahkna sellele, miks ta enam erakonna esimees ei ole. Ühelt poolt saab tema lausest välja lugeda, et teised erakonna liikmed takistasid tal erakonnapoliitikat ellu viimast “sein on ees”, samas võib näha ka, et Tsahkna ise ei saanud erakonna juhtimisega hakkama “esimehena ei suuda ma seda (seina) murda”.

Kolmandas reas näib minister end kiitvat, nimetades ennast “valitsuse arhitektiks”. Arhitekt on hoone projekteerimisel olulise tähtsusega isik, millest võib järeldada, et ka Tsahkna leiab, et tema panus valitsuse ülesehitamisse on olnud märkimisväärne. Tsahkna arvamus oma olulisusest väljendub ka selles, et ta väitis, et astus erakonnast välja just siis, kui järgmise aasta riigieelarvet puudutavad küsimused said lahenduse. Jääb mulje justkui Tsahkna tegi valitsusele riigimeheliku teene, et astus alles peale riigieelarveotsuste tegemist tagasi, kuigi oleks ilmselt juba varem tahtnud erakonnast lahkuda.

Viiendas ja kuuendas reas räägib Tsahkna keerulistest suhetes uue erakonna esimehe Seedriga, millest saab välja lugeda, et just lahkkelid Seedriga mõjutasid Tsahkna erakonnast lahkuma. Ta ütles, et novembrist on Seedriga suhted halvemaks läinud ning ka teises reas mainis, et mõtles juba novembris erakonnast lahkumisele. Tsahkna toob lausa välja, et suhted Seedriga on “väga keerulised”, millega võib Tsahkna teada anda, et omavahelisi suhteid ei ole võimalik enam üles soojendada ja seetõttu ka ükski erakonna liige tema lahkumise üle ei üllatunud.

Viimases reas mainib Tsahkna, et erakond ei liigu selle suunas, mis tema oleks tahtnud. Lausest saab välja lugeda Tsahkna pettumust, kuid samas võib tema eesmärk olla ka ennast ohvri rolli mängida, sest Tsahkna ise oli eelmine erakonnajuht ja valitsusliige ehk juhina oli tal võimalus IRLi poliitikat kujundada. Selle asemel, et tuua välja, milles ta erakonda juhtides eksis või ebaõnnestus, räägib ta vaid sellest, kuidas IRLi tüürib vastuvoolu ning tal ei õnnestu mitte midagi muud teha, kui lihtsalt erakonnast lahkuda.

4.2.2. Koalitsiooni esindajad Tsahkna tagasiastumisest

Koalitsioon ei keskendunud Tsahkna lahkumisele eraldi, vaid tähelepanu pälvis kolme ministri väljavahetamine üleüldiselt. Kokku sai koalitsioon sõna 19 korral.

Enne tagasiastumist

Koalitsioon sai sõna üheksal korral. Enne uute ministrite ametivande andmist, kiitis peaminister Jüri Ratas lahkuvaid ministreid (sealhulgas ka Tsahkna) tehtud töö eest (Kruuse,

2017). Kõige rohkem võttis sõna IRLi esimees, Helir-Valdur Seeder, kes andis oma kommentaari viiel korral ning kes tegi ka ettepaneku ministrid välja vahetada.

Seeder avaldas ametist lahkunud ministritele tunnustust:

1 Minu ja eestseisuse arvates on kõik ministrid oma tööga väga hästi hakkama saanud, on

2 viinud ellu seda poliitikat, mida me oleme koalitsioonis kokku leppinud.

3 Uute ministrite ettepanek ei ole kuidagi ajendatud seniste ministrite tööst, vaid on

4 ajendatud sellest, et suurokul ma lubasin teatud muudatusi, mis puudutab erakonna

5 poliitikat, et see oleks selgem ja arusaadavam, et me kehtestaksime ennast Eesti poliitikas

6 jõulisemalt.

7 See nägi ette ka teatud personalimuudatusi, et erakonna juhtimine ja poliitika kujundamine

8 oleks laiemapõhjalisem (Nagel jt, 2017).

Esimeses reas Seeder tunnustab lahkuvaid ministreid (sh Tsahknat) ning mainib, et nad on oma tööga hästi hakkama saanud. Samas teises reas öeldu kohta „nad on ellu viinud seda poliitikat, mida me oleme koalitsioonis kokku leppinud“ tundub, et Seeder tänab lahkuvaid ministreid selle eest, et nad erakonnale hästi allusid ning täitsid koalitsiooni poolt kirja pandud käsked, kuid mingeid erilisi teeneid ei teinud. Samas kui lugeda Tsahkna eelnevat avaldust, miks ta erakonnast lahkus, siis on näha, et just erimeelsused, mis neil Seedriga tekkisid, viisid Tsahkna erakonnast lahkumiseni (Ammas jt, 2017). Seega räägivad mõlemad poliitikud üksteisele vastu.

Kolmas kuni viies rida juhib Seeder tähelepanu hoopis sellele, et ministrite lahkumine ei ole kuidagi nende tööga seotud, vaid eesmärk on erakonna poliitikat arusaadavamaks teha. Selle lausega räägib Seeder endale justkui vastu – ühelt poolt ütleb, et ministrite lahkumine ei ole ajendatud nende tööst, kuid samas ütleb, et muudatused tehakse selleks, et erakonnapoliitika oleks selgem ja arusaadavam. Nendest ridadest saab välja lugeda, et praegused ministrid (sh Tsahkna) ei suutnud erakonnapoliitikat eriti selgelt ja arusaadavalt läbi viia ning seega võib nende lahkumine olla ikkagi seotud nende tööga.

Kuuendas reas on Seedri lauses ebamäärasusi. Seeder kasutab sõna “personalimuudatusi”, mis otseses tähenduses tähendab tegelikult osade inimeste vallandamist, kuid ta ei ütle seda otse välja. Ilmselt selleks, et pehmedada enda pihta käima hakkavaid süüdistusi, mis võivad hiljem tekkida.

Pärast tagasiastumist

Pärast Tsahkna tagasiastumist võtavad koalitsiooni esindajad sõna 10 korral. Kõik sõnavõttud ilmusid veebilehtedes 26. juunil, päeval, kui minister teatas erakonnast lahkumisest, seetõttu on kõik sõnavõttud seotud peamiselt Tsahkna lahkumisega erakonnast ning mainivad tema ministriametist tagasiastumist vähesel määral.

Toona Keskerakonda kuulunud Raimond Kaljulaid sõnas peale Margus Tsahkna erakonnast lahkumist:

- 1 Ei saa öelda, et Marko Mihkelsoni ja Margus Tsahkna teade IRL-ist lahkumise kohta oleks olnud täiesti ootamatu.
- 2 Ajastus - kindlasti.
- 3 Aga põhimõtteliselt oli ette arvata, et varem või hiljem võib IRL ka jaguneda.
- 4 Kas IRL jääb ellu? Elame-näeme.
- 5 Kindlasti ei see ole võimatu, kuid need on teise erakonna siseasjad (Kaljulaid, 2017).

Esimeses ja teises reas jätab Kaljulaid mulje, justkui Tsahkna lahkumine IRList oli oodatud ning mingit erilist üllatust teade ei pakkunud.

Kolmandas reas tõi ta välja, et üks üllatus siiski Tsahkna lahkumisega erakonnast oli – ajastus. Samas ei põhjenda ta, miks ajastus tema jaoks ootamatu oli. Võib eeldada, et põhjusteks võisid olla: koalitsiooni niigi suur oht kokku kukkuda, vähem kui aasta pärast toimuvad valimised, IRLi üpris madal toetus ja üha lähemale jõudev südasuvi, kus Riigikogu puhkab. Koalitsioon võib muutuda selle sammuga veelgi nõrgemaks.

Viiendas reas juurdleb Kaljulaid selle üle, kas IRL jääb ellu. Tema vastusest ei saa aga suuri eeldusi teha. “Elame-näeme” võib tähendada seda, et aeg annab vastuse ja Kaljulaid ei oska hinnangut anda. Samas võib see ka tähendada, et tal on kindel hoiak IRLi saatuses juba olemas, kuid ta ei soovi seda veel välja öelda.

Kuuendas reas öeldud “kindlasti ei ole see võimatu” näitab, et Kaljulaid pigem ei usu IRLi püsima jäämisesse. Ta peab küll võimalikuks, et erakond jääb alles, kuid sõna “võimatu” annab justkui märku, et pigem oleks see ime, kui erakond püsima jääb. On märgata ka seda, et Kaljulaid ilmselt ei soovi sellel teemal diskussiooni tekitada, sest IRLi siseasjad on erakonnasisene asi ning ei ole temaga seotud.

4.2.3. Opositsiooni esindajad Tsahkna tagasiastumisest

Opositsioon võttis Tsahkna lahkumise järel Postimehes, Delfis ja ERRis sõna vähe. Kokku neli korda.

Enne tagasiastumist

Opositsiooni esindajad enne Tsahkna tagasiastumist veebilehtedes sõna ei võtnud.

Pärast tagasiastumist

Opositsiooni esindajad rääkisid peale Tsahkna lahkumist sellest neljal korral. Reformierakondlane Hanno Pevkur kiitis Tsahknat, et ta julges erakonnast välja astuda ning erakonna väärtuskonflikti tunnistada (Helme, 2017). Erakonnakaaslane Taavi Rõivas seostas Tsahknat eelmise valitsuse lagunemisega (Jaagant, 2017).

Rõivase kommentaar peale seda, kui ajakirjanik süüdistas Rõivast Reformierakonna opositsiooni langemise pärast:

- 1 Reformierakond tegi minu juhtimise ajal kindlasti väga palju õigesti, aga küllap pole ükski
- 2 erakond selline, kus kõik 100% õnnestuks.
- 3 Eelmise valitsuse lagunemise põhjus oli Ossinovski ja Tsahkna tegevus (Jaagant, 2017).

Esimeses reas Rõivas õigustab ennast, öeldes et tema juhtimise ajal tegi Reformierakond palju asju õigesti. Samas andis ta teises reas vihje, et siiski 100% kõik ei õnnestunud ka tema erakonnal, põhjendades seda sellega, et üheski erakonnas ei õnnestu kõik 100%. Sellega loob Rõivas endast positiivse kuvandi, aga samas ei lase ennast ajakirjanikel rünnata, sest tunnistab, et päris kõik asjad tema juhitud valitsusel ei õnnestunud.

Viimases reas näib, et Rõivas üritab eelmise valitsuse lagunemise vastutusest pääseda. (Rõivas oli eelmise valitsuse peaminister). Eelmine valitsus lagunes peale seda, kui Rõivast umbusaldati. Selle asemel, et tunnistada Reformierakonna vigu, ajab ta kogu süü Ossinovski ja Tsahkna kaela, nimetades just viimaseid eelmise valitsuse lagunemise peamisteks süüdlasteks. Samuti võib selle lause eesmärk olla koalitsiooni ründamine tema häbistamise eesmärgil, sest Reformierakond kaotas koha koalitsioonis, samal ajal kui IRL ja sotsiaaldemokraadid selle säilitasid. Rõiva eesmärk võib selle lausega ka enda süüid ja vastutust eelmise valitsuse lagunemises vähendada.

4.2.4. Tsahkna juhtumi kokkuvõtteks

Margus Tsahkna tagasiastumine meedias suurt tähelepanu ei äratanud. Samal ajal lahkus ametist veel kaks IRLi ministrit. Kuna ministreid vahetada otsustas uus IRLi esimees Helir-

Valdur Seeder, siis peamiselt pöördusid ajakirjanikud ministrite vahetustega seotud küsimustes tema poole.

Tsahkna enda sõnul ei kõrvaldanud keegi teda ministripositsioonilt, vaid ta tegi ise selle otsuse, enne tagasi astumist ta üldse sõna ei võtnud. Tema erakonnakaaslane ja ühtlasi ka uus IRLi esimees Helir-Valdur Seeder rõhutab, et ministrite vangerdus ei olnud seotud ministrite tööga, vaid sellega, et ta lubas erakonnas muudatusi teha. Sellega annab ta ka märku, et oli rahul Tsahkna tööga kaitseministrina. Koalitsioonierakondlase Raimond Kaljulaiu jaoks ei tulnud Tsahkna lahkumine üllatusena, vaid ta arvas juba varem, et IRL võib jaguneda. Opositsiooni liige Taavi Rõivas kujutab Tsahknat kui ühte võimalikku süüdlast eelmise valitsuse lagunemises, mille peaminister Rõivas ise oli.

4.3. Töö- ja terviseminister Jevgeni Ossinovski tagasiastumine

7. aprillil 2018. aastal teatas Sotsiaaldemokraatliku Erakonna juht Jevgeni Ossinovski oma erakonna volikogul, et paneb ministriameti maha kohe peale riigieelarve strateegia läbirääkimisi ning uue ministrikandidaadi leidmist. Otsust põhjendas ta sellega, et tahab enne järgmisi Riigikogu valimisi täielikult erakonnale pühenduda (Punamäe, Reisenbuk, 2018).

Lõplikult lahkus Ossinovski valitsusest 2. mail 2018 ning tema asemel sai töö- ja terviseministriks Riina Sikkut (Pöld, 2018). Ossinovski tagasiastumisest rääkisid koalitsiooni-opositsiooni esindajad ja minister ise 45 korral.

4.3.1. Ossinovski enda tagasiastumisest

Ossinovski võttis ajakirjanduses oma ministriametist lahkumisest sõna ainult enne ametipositsiooni üleandmist Riina Sikkutile.

Enne tagasiastumist

Minister ütles ajakirjanikele peale 7. aprillil volikogus peetud kõnet, et sotsiaaldemokraatlike tuumikteemade poliitikasse tagasi toomine on oluline, et hoida ära senise edu lammutamine. Oma tagasiastumise avalduses sõnas ta, et nende teemade tagasi fookusesse toomiseks peab ta Riigikogu valimiseni igapäevaselt vaeva nägema ning selle kõrvalt ei ole tal sajaprotsendiliselt võimalik ministriametile keskenduda (Värk, 2018).

Ministri sõnavõtt tekitas meedias tähelepanu ning 15 korral tuli Ossinovskil oma lahkumist veebilehtedele põhjendada.

Ajakirjaniku küsimuse peale, „kas otsustasite ministriametist loobuda sellepärast, et põgenete selles ametis tehtud vigade eest, või vastupidi, kuna võtate vigade eest vastutuse?“, vastas Ossinovski:

- 1 Ma ei ole töö- ja tervishoiuministri ametis ühtegi tõsist viga teinud.
- 2 Kindlasti on selle aja jooksul tervishoiu poole pealt väga palju saavutatud.
- 3 Kõikide nende muutuste mõju ei avaldu lühikese ajaga. Läheb natuke aega.
- 4 Aga ma saan aru, et kuna tegemist on poliitikas tavatu sammuga – sest inimesed on
- 5 reeglina nõus ministriks saamiseks väga palju tegema ja vabatahtlikult sellest ei loobu –,
- 6 siis on inimestel seda ka keeruline tõlgendada (Värk, 2018).

Esimeses reas Ossinovski lükkab ta ümber väite, et on tõsiseid vigu teinud, öeldes et ta ei ole ministriametis ühetegi tõsist viga teinud. Samas sõna „tõsist“ näitab, et Ossinovski siiski ei väida, et ta ei ole ministriametis ühtegi viga teinud.

Teises reas muudab Ossinovski teemat. Selle asemel, et rääkida vigadest, mis ta ministriametis tegi, räägib ta hoopis oma saavutustest. Samas reas kasutab ta ka umbisikulist tegumoodi „on palju saavutatud“. Ühelt poolt võib siit välja lugeda, et peale Ossinovski on ka mitmed teised inimesed tervishoiu poole pealt palju saavutanud. Samas võib siit jääda ka mulje, et Ossinovski tahab jätta endast positiivset kuvandit ning näidata, et ta ei lahku ministriametist sellepärast, et on vigu teinud. Samuti on oluline tähele panna, et Ossinovski mainib sõnavõttus ka kindlat ajaraami, millal tervishoius palju saavutati - “selle aja jooksul”. Suure tõenäosusega räägib ta oma ametiajast, millest võib ühtlasi järeldada, et eelmised tervisehoiuministrid ei suutnud nii palju saavutada kui Ossinovski.

Kolmandas reas põhjendab ta, miks tema saavutusi veel nähtud ei ole. Samas on kogu rea sõnastus umbmäärane. „Mõju ei avaldu lühikese ajaga“, mis on Ossinovski jaoks lühike aeg? Kas lühike aeg on tema jaoks üks päev, nädal, kuu, aasta? Samuti lausest „läheb natuke aega“, ei saa teada, mida see Ossinovski meelest tähendab. Kas läheb üks päev, nädal, kuu, aasta või veelgi rohkem aega.

Neljandas ja viiendas reas tunnistab Ossinovski, et tema lahkumine ministriametist võib näida inimestele tavatu, sest tavaliselt keegi ministriametist vabatahtlikult ei lahku. Sellise väljaütlemisega tundub nagu Ossinovski otsiks endale tunnustust, et ta sellise sammu tegi. Samas viimases reas mainib ta, et ega inimesed ei oskagi tema tagasiastumist veel tõlgendada. Sellega võib Ossinovski püüda edasi anda sõnumit, et inimesed ei oska ette kujutada, kui palju

tööd erakonna esimehena ta Riigikogu valimisteks peab tegema ja seega ei saa ka nad aru tema tagasiastumisest.

Pärast tagasiastumist

Ossinovski ei kõnelenud oma ametist lahkumisest veebiuudistes kahe nädala jooksul kordagi peale tagasiastumist. Kuna tema lahkumine oli peaaegu kuu aega juba ette teada ja Ossinovski oli selle aja jooksul pidevalt meedia tähelepanu all, siis võis avalikkuse huvi tema vastu kaduda.

4.3.2. Koalitsiooni esindajad Ossinovski tagasiastumisest

Koalitsiooniliikmed võtsid peamiselt sõna enne, kui Ossinovski ametlikult ministriametist lahkus. Kokku rääkisid koalitsiooni esindajad Ossinovskist 24 korda, millest vaid kaks korda ajal, mil Ossinovskit sai nimetada juba eksministriks.

Enne tagasiastumist

Enne Ossinovski tagasiastumist võtsid koalitsiooni esindajad sõna 22 korral. Suuremale osale koalitsioonierakondade liikmetest ei tulnud Ossinovski valitsusest lahkumine üllatusena ning tema panusesse valitsuse liikmena suhtuti positiivselt. Keskkonnaministri Siim Kiisleri sõnul oli Ossinovski tugev valitsuse liige (Püss, 2018). Peaminister Jüri Ratas ütles, et talle ei tulnud Ossinovski lahkumine üllatusena, Ossinovski teavitas teda aegsasti. Ratas tunnustas Ossinovskit tema saavutuste eest Vabariigi Valitsuse liikmena (Jõevere, 2018). IRLi esimees Helir-Valdor Seeder, kes ka ise ministriameti asemel tegi hoopis Riigikogus tööd, leidis Ossinovski naasmisel valitsusest riigikokku nii positiivseid kui ka negatiivseid külgi:

- 1 Otsuste langetamine valitsuses läheb võib-olla natuke raskemaks, aga igal medalil on kaks
- 2 külge.
- 3 Üks selline etapp kulub Eestile kindlasti ära, kus kahe koalitsioonierakonna esimehed on
- 4 riigikogus ja annavad sellega fraktsioonidele märksa tugevama jõu. See mõjutab
- 5 positiivselt riigikogu kaalukust (Tark, 2018).

Esimeses reas toob Seeder välja probleemi, et Ossinovski tagasi riigikokku minek võib mõjutada valitsuse tööd. Ta ütleb, et otsuste langetamine läheb võib-olla natukene raskemaks. Seeder nägi Ossinovski otsuses nii häid kui ka halbu külgi, mida ta seletas sellega, et igal medalil on kaks külge.

Kolmandas reas ütleb Seeder, et „üks selline etapp kulub Eestile kindlasti ära“. Seedri repliigist võib jääda mulje, et Seedri ja Ossinovski eemalolekuga valitsusest on valitsusel raskem tööd

teha. Valitsus peab rohkem Riigikoguga arvestama, sest kaks koalitsioonierakonna esimeest on Riigikogus ning mõjutavad sellega ka Riigikogu tähtsust valitsuse kõrval.

Kolmandas kuni viiendas reas nägi Seeder võimalust Ossinovski õigustamisega ka ennast kiita. Kui Ossinovski ei lähe valitsusse, siis on ta nagu Seedergi erakonnajuhina Riigikogus, mis Seedri enda meelest mõjutab positiivselt Riigikogu kaalukust. Seega võib jääda mulje, et tänu temale ja Ossinovskile muutub Riigikogu positsioon valitsuse kõrval tähtsamaks.

Pärast tagasiastumist

Pärast tagasiastumist võtsid Ossinovski lahkumise kohta sõna kaks koalitsiooniliiget. Erakonnakaaslane Sven Mikser arvas, et kuigi valitsuserakonna esimees võiks valitsuses olla, oli Ossinovski tagasiastumine ilmselt vältimatu (Sildam, 2018). Sotsiaaldemokraat Jaak Juske väitis, et kuigi sotsiaaldemokraadid on oma valimislubadused täitnud, on nende reiting siiski madal. Juske vastus sellele vastuolule:

- 1 Minu vastus sellele vastuolule on, et valijad ei hinda täidetud lubadusi, vaid nad võtavad
- 2 seda loomulikuna. Valija ütleb, et tegite ära ja nii olekski pidanud olema.
- 3 Nüüd on sotsidel see põhihüda, et meil pole uusi lubadusi.
- 4 Ja see oli ka tegelik põhjus, miks Jevgeni Ossinovski lahkus valitsusest (Kiisler, 2018).

Esimeses kahes reas tundub, et Juske paneb süüdistab valijaid SDE madalas reitingus. Juske meelest on sotsiaaldemokraadid oma lubadused täitnud, ainult et rahvas ei oska neid hinnata, vaid võtab täidetud lubadusi loomulikuna.

Ühelt poolt tundub justkui Juske kiidab sotse, sest nad suutsid oma lubadused täita, kuid samas ka sarjab neid, sest sotsidel pole enam uusi lubadusi, mis on ka Ossinovski valitsusest lahkumise peamine põhjus. Erakonna esimehe ülesanne on erakonda edasi viia ning erakonna poliitikat kujundada. Siit võib jääda mulje, et just Ossinovski pärast, kes oli sellel ajal erakonna esimees, ei ole sotsidel uusi lubadusi. Samas võib 3-4 reast välja lugeda ka, et Ossinovski lahkus valitsusest, sest erakonna liikmed ise ei pakkunud uusi lubadusi välja ehk ta ei olnud rahul erakonnapoliitikaga.

Neljandas reas kasutab Juske sõnapaari “tegelik põhjus”, millega võib Juske anda märku, et varem on meediast läbi käinud mitmed põhjused, miks Ossinovski tagasi astus (näiteks Ossinovski ise ütles, et soovib keskenduda rohkem erakonnale ja tulevastele valimistele), kuid ainuõige põhjus on see, et sotsid täitsid kõik lubadused ning neil ei ole enam uusi lubadusi. Siit

võib jääda ka mulje, et kõik teised, kes Ossinovski lahkumise teemal sõna võtsid, ei rääkinud tegelikest põhjustest.

4.3.3. Opositsiooni esindajad Ossinovski tagasiastumisest

Opositsiooni esindajad võtsid Ossinovski tagasiastumise teemadel sõna seitse korda, millest kõik sõnavõttud toimusid enne, kui Ossinovski asemel astus ametisse uus töö- ja terviseminister Riina Sikkut.

Enne tagasiastumist

Mitmed opositsiooniparteide esindajad nimetasid Ossinovski tagasiastumist argpükslikuks ning vastutustundetuks sammuks, kelle jaoks on valimised tähtsamad kui valitsuse töö (Reisenbuk, 2018). EKRE esimees Mart Helme ütles:

- 1 Mees, kes nii eelmise, Taavi Rõivase valitsuse, kui nüüdse, Jüri Ratase valitsuse ministrina
- 2 on osalenud kõigi nende praeguseks ilmselgelt kiiva kiskunud ja avalikkuses kasvavat
- 3 pahameelt põhjustavate otsuste väljatöötamisel ja läbisurumisel, teeb nüüd näo, nagu oleks
- 4 need kõik talle täiesti võõraste valitsuste tehtud.
- 5 Ossinovskil endal on kõige selle juures tema oma arvates vaid üks süü: ta pole osanud
- 6 rahvaga piisavalt südamest südamesse rääkida.
- 7 Valitsusvastutusest vabana ta selle vea aga parandab! (Helme, 2018).

Helme nimetab Ossinovskit meheks, kes on olnud peamine süüdlane nii Rõivase kui ka Ratase valitsuse kiiva kiskunud või avalikuse pahameelt põhjustanud otsustes. Kuigi peamiselt süüdistati Ossinovskit ebaõnnestunud alkoholipoliitikas ja sünnitushaiglate kinni panemises, jääb mulje, et Helme üritab Ossinovski külge kleepida ka kõik teised ebaõnnestunud otsused. Samas ei too Helme ühtegi kiiva kiskunud otsust eraldi välja ning ei maini ka, kui palju neid üldse on. Võib olla ka võimalus, et Helme räägib ainult alkoholipoliitikast ja sünnitushaiglate sulgemisest. Oluline on siin ka tähele panna, et SDE ja EKRE on poliitikas nõ uksteise vaenlased, mis loob olukorra, kus väljaütlemised ei pruugi olla proportsioonis põhjusega, mis oli selle väljaütlemise aluseks.

Viiendas reas tundub, et Helme eeldab, et Ossinovski näeb endal olevat vaid ainult ühte süüd - "pole osanud rahvaga piisavalt südamest südamesse rääkida". Samas on Ossinovski ka teisi lahkumispõhjuseid meediale antud intervjuudes välja toonud.

Seitsmendas reas on tunda ka ironiat. Helme mainib, et valitsusvastutusest vabana oskab Ossinovski paremini inimestega rääkida, mis jätab mulje, et töö valitsuses takistab valijatega suhtlemist.

Pärast tagasiastumist

Peale Ossinovski lahkumist ei võtnud kahe nädala jooksul tema tagasiastumisest sõna mitte ükski opositsiooniliige.

4.3.4. Ossinovski juhtumi kokkuvõtteks

Jevgeni Ossinovski üritab ennast positiivses valguses näidata, öeldes süüdistuste kohta nii vähe kui võimalik ja pöörates tähelepanu hoopis tööle, mida ta ministrina on teinud. Ossinovski koalitsioonikaaslane Helir-Valdur Seedri sõnul on Ossinovski tagasiastumisel nii positiivseid kui ka negatiivseid külgi, siiski oma sõnavõtus mainib ta vaid häid külgi – „mõjutab positiivselt Riigikogu kaalukust“. Erakonnakaaslane Jaak Allik näeb, et Ossinovski lahkus valitsusest vaid sellepärast, et erakonna valimislubadused on täidetud ning uusi ei ole juurde tekkinud. Opositsiooniliige Mart Helme arvates on Ossinovski kõigis Jüri Ratase I valitsuse kõigis kiiva kiskunud otsustes süüdi, kuid samal ajal ise endal süüd ei näe ning arvab, et kõigis probleemides on süüdi see, et ta pole rahvaga piisavalt suhelnud.

5. JÄRELDUSED

Järelduste peatükis võtan kokku vastused bakalaureusetöö kolmandas peatükis esitatud uurimisküsimustele. Lisaks arutlen, kuidas tehtud keeleanalüüs võiks aidata meil paremini aru saada Eesti poliitilisest kommunikatsioonist üldisemalt.

Kuidas kujutab minister oma lahkumist valitsusest?

Peamiselt oli ministrite sõnavõttudest näha, et ministrid eitavad neile esitatud süüdistusi. Repinski ei olnud nõus sellega, et teda ümbritsev skandaal on tema enda tekitatud, Ossinovski eitas, et tegi ministriametis tõsiseid vigu ning Tsahkna polnud nõus väitega, et ta on erakonna peale pahane ametist ilma jäämise pärast.

Repinski proovis eitamise abil ka süüdistuse ümber pöörata. Kui ajakirjanik küsis ministri käest, et kas ta valitsuse usaldust oma skandaaliga ei vähenda, siis Repinski väitis, et tema on just see, kes toob usaldust valitsusele juurde, sest on tõeline oma valdkonna spetsialist.

Samuti olid ministrid agarad teemat vahetama. Repinski rääkis Eesti Ekspressi ajakirjaniku ebapädevusest, Ossinovski kõneles oma ministriaaja saavutustest ning Tsahkna väljendas rahulolematust selle kohta, et erakond keskendub vaid ametikohtade jagamisele, mitte poliitikale.

Lisaks oli ministrite sõnavõttudes näha ka õigustamist. Repinski õigustas autoriteedi kaudu, nimetades ennast valdkonna spetsialistiks. Ossinovski aga ratsionaalsusele toetudes: muudatuste mõjust rääkimiseks on möödunud veel vähe aega ning seega ei saa öelda, et ta on ministrina vigu teinud.

Nii Repinski kui ka Tsahkna sõnavõttudest oli näha raamistamist: nad mõlemad panid ennast ohvri rolli. Repinski kujutas ennast ohvrina ja pani kurikaela rolli hoopis Eesti Ekspressi, kes ministri ümber skandaali tekitas – ajakirjanikud polnud tema väitel põllumajandusvaldkonnaga kursis ning seetõttu esitati ministri kohta süüdistusi, mis tema arvates ei vastanud tõele. Tsahkna kujutas ennast kui üksikvõitlejat, kes erinevalt teistest erakonnaliikmetest vastassuunas ujus, ning kellel justkui 'valitsuse arhitektina' ei õnnestunud oma ideid ellu viia.

Kuidas kujutab koalitsioon ministri lahkumist valitsusest?

Koalitsiooniliikmete sõnavõttudest oli peamiselt näha, et probleeme – süüdistusi üritati üldse vältida või siis panna süüdlase rolli keegi teine, mitte minister ise. Näiteks sotsiaaldemokraat Jaak Allik väitis, et Ossinovski ainus probleem on see, et sotsidel ei ole uusi lubadusi. Sotside ridadesse kuuluv Jaak Juske ütles, et kuigi Repinskit ei tohiks karistada selle eest, et ta

talupidajana ellu üritas jääda, ei tohiks Keskerakond siiski tema vallandamisega viivitada, sest see kahjustab valitsuse mainet.

Läbiva joonena kasutati õigustamist. Ossinovski juhtumi puhul pööras IRLi esimees Helir-Valdur Seeder oma sõnavõttus rõhku positiivsetele külgedele, mis Ossinovski tagasi astumisele kaasnevad, ning õigustas ministri lahkumist sellega, et nüüd on Riigikogul suurem kaalukus (Ossinovski läks peale valitsusest lahkumist Riigikokku tööle). Ka Tsahkna puhul ei süüdistanud Seeder ministrit, vaid ütles, et Tsahkna sai oma ametiga hästi hakkama, erakond lihtsalt vajas muudatusi (jällegi mõistuspärane õigustamine/ratsionaliseerimine).

Panin tähele, et viisid, kuidas ministreid õigustati, olid iga ministri puhul erinevad, mis võis olla põhjustatud sellest, et ministrid lahkusid valitsusest erinevatel põhjustel. Näiteks Repinski puhul, kes astus tagasi skandaali pärast, õigustasid koalitsiooni esindajad ministri lahkumist valitsusest sellega, et minister ise, ministeerium ega ka valitsus ei saanud skandaali tõttu korralikult oma tööle keskenduda. Välja ei toodud Repinski eksimusi, vaid keskenduti sellele, et valitsuse maine säilitamise jaoks oli tema vallandamine ainuõige otsus.

Ossinovski õigustamisel pöörati rõhku sellele, kuidas minister ka peale tagasiastumist poliitikamaastikul olulist rolli mängib – Riigikogu kaalukus suureneb.

Kuigi enamjaolt oli koalitsiooniliikmete poolt näha ministrite õigustamist, siis esines ka süüdistamist. Ministreid süüdistavad need koalitsiooniliikmed, kes ei kuulu lahkuva ministriga samasse erakonda. Näiteks sotsiaaldemokraat Juske süüdistas keskerakondlast Repinskit valetamises, mistõttu leidis ta ka, et peaminister peaks ministri vallandama.

Kuidas kujutab opositsioon ministri lahkumist valitsusest?

Opositsiooniliikmete sõnavõttudes on peamiselt näha ironiat. Repinski puhul, kes lahkus valitsusest skandaaliga, saab täheldada, et opositsiooniliige oli ministri suhtes irooniline. Reformierakondlane Urmas Sutrop pööras oma sõnavõttus rõhku sellele, kui halvad on Repinski vastused talle esitatud süüdistustele. Repinskit süüdistati Hollandi juustu Eesti ökojuustu nime all müümise eest. Seega Sutrop oli irooniline, sest Hollandi juustust Eesti ökojuustu tegemine ei ole võimalik. Irooniline oli ka EKRE esimehe Mart Helme, kes sõnas, et valitsusvastutusest vabana Ossinovski kindlasti parandab selle, et ta pole osanud rahvaga suhelda.

Samuti olid opositsiooniliikmed agarad ministritele hüüdnimesid panema. Need nimetused näitavad ka selgelt nimetaja ja nimetatava omavahelist suhet. Näiteks Sutrop nimetas Repinskit oma sõnavõttus “värvikaks kitsekarjuseks” ja “muidu laheda olemisega selliks”.

Lisaks ei hoidnud opositsiooniliikmed ennast tagasi oponendi (ministri) ründamisega, mille eesmärk oli enda või oma erakonna kuvandit parandada. Näiteks ekspeaminister Taavi Rõivas kasutas võimalust kiita eelmist valitsust, mille juht ta oli, ning süüdistas eelmise valitsuse lagunemises Tsahkna ja Ossinovski tegevust. Ka Mart Helme mainis, et just Ossinovski osales nii Rõivase kui ka Ratase I valitsuse ministrina kõigis ebaõnnestunud otsuste tegemises.

Tähelepanuväärne oli ka see, et opositsiooniliikmetele ei olnudki nii oluline ministri enda süüdistamine, vaid läbi ministri tehti etteheiteid hoopis peaministrile ja tervele valitsusele. Näiteks süüdistas Herkel peaministrit, et viimane Repinski sobivust ministriametisse ei kontrollinud.

Kuidas tehtud keeleanalüüs võiks aidata meil paremini aru saada Eesti poliitilisest kommunikatsioonist üldisemalt?

Ministrite lahkumine tekitab meedias alati diskussiooni. Ministrid enamasti ise üritavad ennast õigustada ja süüdistusi kellelegi teisele suunata, samal ajal kui koalitsioon tegeleb peaasjalikult ministri kaitsmisega ning opositsioon ironitseb ja süüdistamisega.

Kõigi kolme ministri puhul analüüsisin artikleid nii enne ministrite lahkumist kui ka pärast. Pärast ministrite lahkumist ilmus tunduvalt vähem artikleid kui enne lahkumist, mis võib näidata, et ajakirjandus ei tunne peale ministrite lahkumist nende vastu enam huvi ning uued teemad tulevad juba peale. Samas võib põhjus peituda ka selles, et minu valimis olnud ministrid ei lahkunud valitsusest üllatusega, vaid nende kõigi võimalikust lahkumisest räägiti juba varem. Repinski skandaal kestis juba mitu nädalat, enne kui ta tagasi astus. Ossinovski andis oma tagasi astumisest kuu aega varem teada ning Tsahkna puhul käsid juba enne tema lahkumist sahinad, et ilmselt uus esimees teeb ministrikohtade jaotuses vangerdusi.

Keeleanalüüsi tehes panin tähele, kui oluline on sõnavõtja parteiline kuuluvus, seda eriti koalitsiooniliikmete puhul. Näiteks koalitsiooniliige, kes kuulus ametist lahkuva ministriga ühte erakonda, toetas ja õigustas ministrit rohkem, kui koalitsiooniliige, kes polnud ministriga samas erakonnas. Samuti oli viimane agaram ministrit süüdistama.

Uurides ministrite tagasiastumisi, tuleks kõige rohkem tähelepanu pöörata sellele, kuidas minister ise ennast kaitseb ning millistel viisidel ministreid õigustatakse või süüdistatakse. Kuigi bakalaureusetöös vaatlesin lähemalt seitset erinevat retoorilist viisi, kuidas ministrite tagasiastumisi meediatekstides kujutatakse, siis õigustamine ja eitamine on minu jaoks neist kõige olulisemad. Õigustamist ja eitamist (ja ka süüdistamist) oli näha nii ministrite enda kui

ka koalitsiooni ja opositsiooni esindajate keelekasutuses, millest võib järeldada, et neid retoorilisi võtteid kasutatakse poliitikute poolt kõige rohkem.

KOKKUVÕTE

Bakalaureusetöö eesmärk oli uurida, kuidas kujutatakse valitsusest tagasi astunud ministreid Postimehe, Delfi ja ERRi veebilehtede tekstides.

Analüüsi tegemisel kasutasin diskursusanalüüsi vahendeid. Tekste analüüsin Sten Hanssoni (2015) loodud analüüsiraamistiku, John Richardsoni (2007) ajakirjanduslike tekstide analüüsi õpiku ning Burgersi, Konijni ja Steeni (2016) iroonia mõiste abil.

Minu valimis oli kolm Jüri Ratase esimesest valitsusest lahkunud ministrit – keskerakondlane Martin Repinski (lahkus ametist 9. detsembril 2016), IRLi liige Margus Tsahkna (lahkus ametist 12. juunil 2017) ja sotsiaaldemokraat Jevgeni Ossinovski (lahkus ametist 2. mail 2018). Iga ministri puhul uurisin Postimehe, Delfi ja ERRi veebiartikleid, milles võtsid sõna kas minister ise, koalitsiooniliige või opositsiooni esindaja.

Bakalaureusetööst selgus, et olenemata lahkumise põhjusest ministrid peamiselt õigustavad ennast ning eitavad neile esitatud süüdistusi. Kuigi ka koalitsiooniliikmed peamiselt õigustavad ministreid, siis need, kes ministriga ühte erakonda ei kuulu, leiavad põhjusi ministri süüdistamiseks. Opositsioonierakondlased suures osas süüdistavad lahkuvaid ministreid, kuid näevad võimalust ka ennast nende läbi kiita. Lisaks oli mitmel juhul märgata ka opositsiooni esindajate iroonilist suhtumist ametist lahkuvatesse ministritesse.

Selle uurimistöö tulemused võivad kasulikud olla nii (poliitika)ajakirjanikele, kes kajastavad valitsuse tegevust, kui ka ministritele. Kui ajakirjanikud töös välja toodud retoorilised võtted ära tunnevad, siis ei õnnestuks ministritel neile esitatud süüdistustest lihtsalt kõrvale põigelda. Ministritele annab retooriliste võtete tundmine oskuse ennast paremini väljendada.

Minu bakalaureusetöö on esimene Eesti ministrite ametist lahkumise keelelist kujutamist käsitlev uuring. Edaspidi võiks uurida ühel ja samal põhjusel tagasi astunud ministreid, et näha, kas nende kujutamine meediatekstides on üksteisele sarnane. Lisaks saaks uurida, kuidas kujutavad ministrite ametist lahkumist ajakirjanikud, ettevõtjad või vabaiühenduste esindajad.

SUMMARY

How are ministerial resignations represented in online news? The case of Jüri Ratas' first cabinet

The aim of this Bachelor's thesis was to study the way in which ministers who resign from the government are reflected in articles published on the websites of the Postimees newspaper, the Delfi news portal and Estonian Public Broadcasting.

I adopted a discursive analysis approach to the subject, analysing the articles with the aid of Sten Hansson's (2015) analytical framework, John Richardson's (2007) handbook on the analysis of journalistic texts and Burgers, Konijn and Steen's (2016) definition of irony.

My sample consisted of three ministers who left the first government of Prime Minister Jüri Ratas: Martin Repinski (Centre Party, stepped down on 9 December 2016); Margus Tsahkna (Pro Patria and Res Publica Union, stepped down on 12 June 2017); and Jevgeni Ossinovski (Social Democrats, stepped down on 2 May 2018). In the case of each minister I studied online articles from Postimees, Delfi and Estonian Public Broadcasting quoting the ministers themselves, a member of the coalition or a member of the opposition.

Research for the Bachelor's thesis revealed that in the articles, regardless of their reasons for resigning, the ministers primarily justified themselves and denied any allegations levelled at them. Although members of the coalition also tended to justify the ministers' actions, those outside the parties with which the ministers were aligned found reasons to reproach them. The members of opposition parties quoted in the articles tended to find fault with the departing ministers, but also saw an opportunity to praise themselves at the same time. It was also noted in a number of cases that members of the opposition took an ironic stance in regard to the departing ministers.

The results of my research may prove to be of use to both journalists covering the activities of the government and to ministers themselves. If journalists recognise the rhetorical techniques highlighted in the thesis, ministers will not be as easily able to sidestep the accusations levelled at them. Meanwhile, ministers who are aware of such techniques will be able to more effectively express themselves.

My Bachelor's thesis represents the first study into how departing Estonian ministers are reflected in linguistic terms. The same approach could be adopted in future to investigate whether ministers who resigned for the same reasons were presented in media articles in a

similar way. How journalists, entrepreneurs and representatives of NGOs report on the departures of ministers could also be studied.

KASUTATUD KIRJANDUS

Ammas, A., Kangro, K., Kaukvere, T., Koch, T ja Võsumets, M. (2017). Eestile terendab kolmas vähemusvalitsus. *Postimees*, 26. juuni. Kasutatud 26.04.2020,

https://leht.postimees.ee/4158603/eestile-terendab-kolmas-vahemusvalitsus?_ga=2.149250677.2140374735.1554708682-353439199.1534206771

Ansipi valitsus astub homme tagasi (2014). *Delfi*, 3. märts. Kasutatud 3.10.2019,

<https://www.delfi.ee/news/paevauudised/eesti/ansipi-valitsus-astub-homme-tagasi?id=68146023>

Bovens, M., Brandma, G. J., ja Thesingh, D. (2015). Political death survival in the Netherlands: Explaining resignations of individual cabinet members 1946–2010. *Acta Politica*, 50(2), 127-150.

BNS. (2016). Repinskile kuuluvas talus suri viis pulli. *Postimees*, 17. Detsember. Kasutatud 25.04.2020, <https://www.postimees.ee/3950263/repinskile-kuuluvas-talus-suri-viis-pulli>

Brändström, A. (2015). Crisis accountability: ministerial resignations in Sweden. *Scandinavian Political Studies*, 38(3), 301-320. doi: 10.1111/1467-9477.12045

Burgers, C., Konijn, E.A., Steen, G.J. (2016). Figurative Framing: Shaping Public Discourse Through Metaphor, Hyperbole, and Irony. *Communication Theory*, 26(4), 410–430. doi:10.1111/comt.12096

Dewan, T., Dowding, K. (2005). The Corrective Effect of Ministerial Resignations on Government Popularity. *American Journal of Political Science*, 49(1), 46-56. doi: 10.2307/3647712

Einmann, A., Kangro, K. (2016). Keskerakond peab Repinskit endiselt ministriks sobivaks. *Postimees*, 28. november. Kasutatud 10.12.2018, https://leht.postimees.ee/3927273/keskerakond-peab-repinskit-endiselt-ministriks-sobivaks?_ga=2.85143001.1301798376.1539840631-353439199.1534206771

Einmann, A., Lakson, P. (2016). Poolt ja vastu: kas Repinski peaks ametisse jääma?. *Postimees*, 5. detsember. Kasutatud 25.04.2020, <https://www.postimees.ee/3935049/poolt-ja-vastu-kas-repinski-peak-ametisse-jaama>

- Ficher, J. (2011). '...I take political responsibility!': the theoretical and empirical relation between ministerial responsibility and ministerial resignations in Germany. *Public Administration*, 90(3), 600-621. doi: 10.1111/j.1467-9299.2011.02007.x
- Ficher, J., Dowding, K. ja Dumont, P. (2012). The duration and durability of cabinet ministers. The duration and durability of cabinet ministers. *International Political Science Review*, 33(5), 505-519. doi: 10.1177/0192512112462971
- Figenschou, T.U., Karlsen, R., Kolltveit, K., Thorbjørnsrud, K. (2017). Serving the MediaMinisters: A Mixed Methods Study on the Personalization of Ministerial Communication. *The International Journal of Press/Politics*, 22(4), 411-430. doi: 10.1177/1940161217720772
- Gemius Audience. (2019). Kasutatud 28.12.2019, <https://rating.gemius.com/ee/tree/72>
- Hansson, S. (2015). Discursive strategies of blame avoidance: A framework for analysis. *Discourse & Society*, 26(3), 297-322. doi: 10.1177/0957926514564736
- Hansson, S. (2018). The discursive micro-politics of blame avoidance: unpacking the language of government blame games. *Policy Sciences*, 51(4), 545-564. doi: 10.1007/s11077-018-9335-3
- Helme, K. (2017). Hanno Pevkur: poliitsuvi tuleb äikeseline, Tsahkna ja Mihkelsoni lahkumine on alles algus. *Delfi*, 26. juuni. Kasutatud 26.04.2020, <https://www.delfi.ee/news/paevauudised/eesti/hanno-pevkur-poliitsuvi-tuleb-aikeseline-tсахkna-ja-mihkelsoni-lahkumine-on-alles-algus?id=78682888>
- Helme, M. (2018). Mart Helme: Ossinovskil on kaks valikut! Tiksuda riigikogus või lüüa rusikas lauale ja koalitsioonist pauguga lahkuda. *Eesti Päevaleht*, 10. aprill. Kasutatud 25.04.2020, <https://epl.delfi.ee/arvamus/mart-helme-ossinovskil-on-kaks-valikut-tiksuda-riigikogus-voi-luua-rusikas-lauale-ja-koalitsioonist-pauguga-lahkuda?id=81716485>
- Helme, K., Kaljuläte, K., Nagel, R. (2017). DELFI VIDEO | Tsahkna: ma ei kavatse liituda ühegi erakonnaga, iseseisva riigikogu liikmena saan ka oma põhimõtete eest seista. *Delfi*, 26. juuni. Kasutatud 25. 04.2020, <https://www.delfi.ee/news/paevauudised/eesti/delfi-video-tсахkna-ma-ei-kavatse-liituda-uhegi-erakonnaga-iseseisva-riigikogu-liikmena-saan-ka-oma-pohimotete-eest-seista?id=78683676>

- Jaagant, U. (2017). Taavi Rõivas: valimistel lüüa saanud IRL-i ja SDE-ga valitsuse tegemine oli riskantne. *Eesti Päevaleht*, 19. juuni. Kasutatud 17.04.2019, <https://epl.delfi.ee/news/eesti/taavi-roivas-valimistel-luuu-saanud-irl-i-ja-sde-ga-valitsuse-tegemine-oli-riskantne?id=78600504>
- Jones, M.D., McBeth, M.K., Shanahan, E.A. (2011). Policy Narratives and Policy Processes. *Policy Studies Journal*, 39(3), 535-561. doi: 10.1111/j.1541-0072.2011.00420.x
- Jõevere, K. (2018). Peaminister Jüri Ratas: mõistan tagasi astuva Jevgeni Ossinovski kaalutlusi. *Delfi*, 7. aprill. Kasutatud 25.04.2020, <http://www.delfi.ee/news/paevauudised/eesti/peaminister-juri-ratas-moistan-tagasi-astuva-jevgeni-ossinovski-kaalutlusi?id=81694697>
- Kaljulaid, R. (2017). Raimond Kaljulaid: Mihkelsoni ja Tsahkna IRL-ist lahkumine ei olnud ootamatu, küll aga selle ajastus. *Eesti Päevaleht*, 26. juuni. Kasutatud 25.04.2020, <https://epl.delfi.ee/arvamus/raimond-kaljulaid-mihkelsoni-ja-tsahkna-irl-ist-lahkumine-ei-olnud-ootamatu-kull-aga-selle-ajastus?id=78686460>
- Kalmus, V. (2015). Diskursusanalüüs. Tartu Ülikool: sotsiaalse analüüsi meetodite ja metodoloogia õpibaas. Kasutatud 10.12.2018, <http://samm.ut.ee/diskursusanalyys>
- Koorits, V. (2016). Toom: olen absoluutselt kindel, et kui kõik Keskerakonna liikmed oleksid saanud hääletada, Jüri Ratas ei oleks erakonna esimees. *Delfi*, 16. detsember. Kasutatud 25.04.2020, <http://www.delfi.ee/news/paevauudised/eesti/toom-olen-absoluutselt-kindel-et-kui-koik-keskerakonna-liikmed-oleksid-saanud-haaletada-juri-ratas-ei-oleks-erakonna-esimees?id=76625082>
- Kiisler, I. (2018). Jaak Allik: valijad ei hinda juba täidetud lubadusi, vaid ootavad uusi. *ERR*, 8. mai. Kasutatud 25.04.2020, <https://www.err.ee/829676/jaak-allik-valijad-ei-hinda-juba-taidetud-lubadusi-vaid-ootavad-uusi>
- Koorits, V., Põld, A. (2016). DELFI FOTOD JA BLOGI: Riigikogu avaldas Rõivaseleumbusaldust, Eesti saab uue peaministri. *Delfi*, 9. november. Kasutatud 3.10.2019, <https://www.delfi.ee/news/paevauudised/eesti/delfi-fotod-ja-blogi-riigikogu-avaldas-roivasele-umbusaldust-eesti-saab-ue-peaministri?id=76209593>
- Kruuse, M. (2017). DELFI FOTOD | Uued ministrid andsid riigikogu ees ametivande ja astusid ametisse. *Delfi*, 12. juuni. Kasutatud 25.04.2019,

<https://www.delfi.ee/news/paevauudised/eesti/delfi-fotod-ued-ministrid-andsid-riigikogues-ametivande-ja-astusid-ametisse?id=78533169>

Kultuuriminister Signe Kivi astub tagasi. (2002). *Eesti Päevaleht*, 15. august. Kasutatud 3.10.2019, <https://epl.delfi.ee/eesti/b-kultuuriminister-signe-kivi-astub-tagasi-b?id=50931311>

McGraw, K.M. (1991). Managing Blame: An Experimental Test of the Effects of Political Accounts. *The American Political Science Review*, 85(4), 1133-1157. doi: 10.2307/1963939

Lakson, P. (2016). Vabaerakond kehtestaks ministritele sobivusnõuded. *Postimees*, 15. detsember. Kasutatud 25.04.2020, <https://www.postimees.ee/3947091/vabaerakond-kehtestaks-ministritele-sobivusnouded>

Lamp, B-H. (2012). Mart Laar esitas peaministrile lahkumisavalduse. *Postimees*, 6. mai. Kasutatud 3.10.2019, <https://www.postimees.ee/831774/mart-laar-esitas-peaministrile-lahkumisavalduse>

Kroonika (2016). Martin Repinski LÄHEB KOHTUSSE!. *Kroonika*, 16. detsember. Kasutatud 25.04.2020, <http://kroonika.delfi.ee/news/kroonikaarhiiv/martin-repinski-laheb-kohtusse?id=82322219>

Maza, S. (2010). Review: On Scandal: Moral Disturbances in Society, Politics, and Art by Ari Adut and Mark Granovetter. *The Journal of Modern History*, 82 (2), 446-447. doi: 10.1086/651628

Meiessaar, M., Pöld, A., Saabas, I., Šandali, M. (2017). DELFI FOTOD, VIDEO JA BLOGI: Mihhail Korb astus ametist tagasi. *Delfi*, 24. mai. Kasutatud 3.10.2019, <https://www.delfi.ee/news/paevauudised/eesti/delfi-fotod-video-ja-blogi-mihhail-korb-astus-ametist-tagasi?id=78332000>

Mihelson, H. (2016). Talunikud pöördumises Jüri Ratasele: palun andke Martin Repinskile võimetus ministrina jätkata. *Postimees*, 4. detsember. Kasutatud 10.12.2018, <https://www.postimees.ee/3934173/talunikud-poordumises-juri-ratasele-palun-andke-martin-repinskile-voimalus-ministrina-jatkata>

- Ministri kohalt tagasi astunud Jaak Aab jäi politseile vahele Lõunakeskuse lähistel (2018). *Tartu Postimees*, 17. aprill. Kasutatud 3.10.2019, <https://tartu.postimees.ee/4473575/ministri-kohalt-tagasi-astunud-jaak-aab-jai-politseile-vahele-lounakeskuse-lahistel>
- Männi, M. (2016). Säh sulle eestimaist: maaeluminister Martin Repinski kitsejuust tuleb Hollandist. *Eesti Ekspress*, 22. november. Kasutatud 17.04.2019, <https://ekspress.delfi.ee/kuum/sah-sulle-eestimaist-maaeluminister-martin-repinski-kitsejuust-tuleb-hollandist?id=76329221>
- Nagel, R. (2016). Kaia Iva: maaeluministri Martin Repinski taluga seonduv segadus on väga häiriv. *Delfi*, 29. november. Kasutatud 17.04.2019, <https://www.delfi.ee/news/paevauudised/eesti/kaia-iva-maaeluministri-martin-repinski-taluga-seonduv-segadus-on-vaaga-hairiv?id=76426687>
- Nagel, R., Osula, H., Pöld, A. (2017). DELFI VIDEO JA FOTOD | IRL-i ministriportfellide ümberjagamine: valitsusse saavad Luik, Kiisler ja Tõniste. *Delfi*, 7. juuni. Kasutatud 3.10.2019, <https://www.delfi.ee/news/paevauudised/eesti/delfi-video-ja-fotod-irl-i-ministriportfellide-umberjagamine-valitsusse-saavad-luik-kiisler-ja-toniste?id=78481103>
- Nagel, R., Veskioja, R. (2016). Repinski jätab ministriametiga huvasti ja jätkab riigikogu liikmena. *Eesti Päevaleht*, 7. detsember. Kasutatud 25.04.2020, <http://epl.delfi.ee/news/eesti/repinski-jatab-ministriametiga-huvasti-ja-jatkab-riigikogu-liikmena?id=76512946>
- Punamäe, S., Reisenbuk, K. (2018). Ossinovski loobub ministriametist. *Postimees*, 7. aprill. Kasutatud 3.10.2019, <https://poliitika.postimees.ee/4463511/ossinovski-loobub-ministriametist>
- Pöld, A. (2018). Fotod ja videod: uued ministrid andsid riigikogus ametivande ja tutvusid uute tööruumidega. *Postimees*, 2. mai. Kasutatud 25.04.2020, https://poliitika.postimees.ee/4481830/fotod-ja-videod-ued-ministrid-andsid-riigikogus-ametivande-ja-tutvusid-uate-tooruumidega?_ga=2.208143697.2140374735.1554708682-353439199.1534206771

- Püss, F. (2018). Siim Kiisler: Ossinovski oli kindlasti tugev valitsuse liige. *Delfi*, 7. aprill. Kasutatud 25.04.2020, <https://www.delfi.ee/news/paevauudised/eesti/siim-kiisler-ossinovski-oli-kindlasti-tugev-valitsuse-liige?id=81694699>
- Reisenbuk, K. (2018). Ligi: Ossinovski käik on vastutustundetu. *Postimees*, 7. aprill. Kasutatud 26.04.2020, <https://poliitika.postimees.ee/4463557/ligi-ossinovski-kaik-on-vastutustundetu>
- Richardson, J.E. (2007). *Analysing newspapers: an approach from critical discourse analysis*. Basingstoke: Palgrave Macmillan.
- Rull, I. (2018). Ivo Rull: Ossinovski tagasiastumine pole riigimehelik. *Eesti Päevaleht*, 8. aprill. Kasutatud 17.04.2019, <https://epl.delfi.ee/news/arvamus/ivo-rull-ossinovski-tagasiastumine-pole-riigimehelik?id=81699747>
- Sammler, L. (2016). Uus maaeluminister: kui seakatku saaks käskkirjaga ära keelata, siis ma teeksin seda. *Maaleht*, 15. detsember, <https://maaleht.delfi.ee/maamajandus/uus-maaeluminister-kui-seakatku-saaks-kaskkirjaga-ara-keelata-siis-ma-teeksin-seda?id=76594628>
- Sildam, K. (2018). Sven Mikser: identiteedikriisis Euroopat vitsa abil ei päästa. *ERR*, 5. mai. Kasutatud 26.04.2020, <https://www.err.ee/828923/sven-mikser-identiteedikriisis-euroopat-vitsa-abil-ei-paasta>
- Simson, K. (2009). Ansip vabastab ametist Padari, Pihli ja Palo. *Maaleht*, 21. mai. Kasutatud 3.10.2019, <https://maaleht.delfi.ee/news/maaleht/uudised/ansip-vabastab-ametist-padari-pihli-ja-palo?id=23969717>
- Sutrop, U. (2016). Oravaparteilane: härra Repinski pole ju mõni kitsekarjus. Ta kaitseb daame, pooldab küüditamist ja teab, et metsa raiumine tekitab lastele allergiat. *Eesti Päevaleht*, 26. november. Kasutatud 10.12.2018, <http://epl.delfi.ee/news/arvamus/oravaparteilane-harra-repinski-pole-ju-moni-kitsekarjus-ta-kaitseb-daame-pooldab-kuuditamist-ja-teab-et-metsa-raiumine-tekitab-lastele-allergiat?id=76401739>
- Sutrop, U. (2016). Sutrop: kuni juhtivad keskerakondlased õigustavad Venemaad ning naeruväärivad meie kaitsetahet, seni on erakond savisaarlik. *Eesti Päevaleht*, 10. detsember. Kasutatud 25.04.2020, <https://epl.delfi.ee/arvamus/sutrop-kuni-juhtivad->

[keskerakondlased-oigustavad-venemaad-ning-naeruvaaristavad-meie-kaitsetahet-seni-on-erakond-savisaarlik?id=76557346](#)

Svedin, L. (2012). *Accountability in Crises and Public Trust in Governing Institutions*. New York: Routledge.

Tamm, E. (2018). *Süü ja vastutuse hajutamise võtted ministrite keelekasutuses*. Kasutatud 10.12.2018, http://dspace.ut.ee/bitstream/handle/10062/60704/tamm_ega_ba_2018.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Tamm, M. (2016). Martin Repinski: mina olengi see, kes toob valitsusele palju rohkem usaldust. *Eesti Päevaleht*, 1. detsember. Kasutatud 10.12.2018, <http://epl.delfi.ee/news/eesti/martin-repinski-mina-olengi-see-kes-toob-valitsusele-palju-rohkem-usaldust?id=76449119>

Tark, I. (2018). Helir-Valdor Seeder: Ossinovski tagasiastumine ministrikohalt tugevdab riigikogu kaalu. *Delfi*, 9. aprill. Kasutatud 17.04.2019, <https://www.delfi.ee/news/paevauudised/eesti/helir-valdor-seeder-ossinovski-tagasiastumine-ministrikohalt-tugevdab-riigikogu-kaalu?id=81706259>

Urve Palo loobub ettevõtlusministri kohast ja astus ka erakonnast välja. "Järgmistel riigikogu valimistel ma ei kandideeri. Küllap pärast seda jõuan taas ringiga ettevõtlusesse tagasi." (2018). *Delfi*, 23. juuli. Kasutatud 3.10.2019, <https://www.delfi.ee/news/paevauudised/eesti/urve-palo-loobub-ettevotlusministri-kohast-ja-astus-ka-erakonnast-valja-jargmistel-riigikogu-valimistel-ma-ei-kandideeri-kullap-parast-seda-jouan-taas?id=83125731>

Vabariigi Valitsuse kodulehekül. Kasutatud 10.12.2018, <https://www.valitsus.ee>

Vabariigi Valitsuse seadus. (11.06.2013). *Riigi Teataja I*. Kasutatud 17.10.2018, <https://www.riigiteataja.ee/akt/111062013007>

Valitsuse kommunikatsioonibüroo. (2016). Peaminister Jüri Ratase valitsus astus ametisse. *Vabariigi Valitsuse kodulehekül*, 23. november. Kasutatud 3.10.2019, <https://www.valitsus.ee/et/uudised/peaminister-juri-ratase-valitsus-astus-ametisse>

- Van Leeuwen, T (2007). Legitimation in discourse and communication. *Discourse & Communication*, 1, 91-112. doi: 10.1177/1750481307071986
- Veidenberg, I. (2016). Hanno Pevkur: tagatubade aeg on möödas!. *Eesti Päevaleht*, 10. detsember, <http://epl.delfi.ee/news/lp/hanno-pevkur-tagatubade-aeg-on-moodas?id=76517764>
- Velsker, L. (2016). Repinskit on noorukina karistatud kriminaalkorras. *Postimees*, 2. detsember. Kasutatud 17.04.2019, <https://www.postimees.ee/3932701/repinskit-on-noorukina-karistatud-kriminaalkorras>
- Värk, J. (2018). Ossinovski: ministrina ma ühtegi tõsist viga ei teinud. *Postimees*, 9. aprill. Kasutatud 17.04.2019, <https://www.postimees.ee/4464175/ossinovski-ministrina-ma-uhtegi-tosist-viga-ei-teinud>
- Woodhouse, D. (2004). UK Ministerial Responsibility in 2002: The Tale of Two Resignations. *Public Administration*, 82(1), 1-19. doi: 10.1111/j.0033-3298.2004.00380.x

LISAD

Lisa 1

Valimisse kuuluvad artiklid

Artiklid Martin Repinski kohta

Kuupäev	Väljaanne	Autor	Pealkiri	Sõnavõtjad
22.11.2016	Delfi (Eesti Ekspress)	Marian Männi	Säh sulle eestimaist: maaeluminister Martin Repinski kitsejuust tuleb Hollandist	minister
22.11.2016	Delfi TV	Marian Männi, Karin Kaljuläte	Martin Repinski	minister
22.11.2016	ERR	konkreetne autor puudub	Leht: politsei on ministriks pürgivat Repinskit korduvalt kihutamise eest trahvinud	minister
23.11.2016	Postimees	Marian Võsumets	Repinski sõnul pole ta Hollandi juustu müünud oma toodanguna	minister, koalitsioon
23.11.2016	Postimees	Andres Einmann, Siiri Liiva, Marian Võsumets	Postimees Konju farmis: poe uks keerati ajakirjanike lahkumise järel lukku	minister, koalitsioon
23.11.2016	Delfi (Maaleht)	Konkreetne autor puudub	Repinski: kõik Konju talu kaubamärgi all poodides turustatavad tooted on valmistatud Eesti kitsepiimast	minister
23.11.2016	Delfi TV	Konkreetne autor puudub	Kuidas Martin Repinski Konju farmi piimaauto juhi Nikita Sahharovi vallandab	minister
23.11.2016	Delfi	Riho Nagel, Rauno Volmer	Martin Repinski: meil on viis kitsejuustu, mis ei ole mahetooted	minister

23.11.2016	Delfi	Riho Nagel, Rauno Volmer	DELFI VIDEO: Ratas: kui Repinskiga seotud väited on alusetud, tuleb need ümber lükata	koalitsioon
23.11.2016	ERR	Konkreetne autor puudub	Eesti Ekspress: Martin Repinski Konju talu kitsejuust tuleb osaliselt Hollandist	minister, koalitsioon
23.11.2016	ERR	Konkreetne autor puudub	Ratas ootab Repinskilt Konju talu artikli kohta selgitusi	minister, koalitsioon
23.11.2016	ERR	Konkreetne autor puudub	Repinski: mingit pettust pole olnud	minister
24.11.2016	Postimees	Mihhail Lotman	Mihhail Lotman: pöördumine IRLi juhtkonna poole	koalitsioon
24.11.2016	Postimees	Andres Einmann	Ratas: Repinski peab kahtlustused väga selgelt ümber lükkama	koalitsioon
24.11.2016	Postimees	Siiri Liiva	Repinski tekkinud võlgadest: põllumeestel ongi praegu keerulised ajad	minister
24.11.2016	Postimees	Liis Treimann, Siiri Liiva	Rahva meelest karjub Repinski kitsetalu hoolsa käe järele	minister
24.11.2016	Delfi (Maaleht)	Lii Sammler	Uus maaeluminister sattus maheskandaali	minister
24.11.2016	Delfi	Merilin Kruuse	Jüri Ratas: see olukord ei meeldi mulle ka, Repinski peab andma selged vastused lähiajal	koalitsioon
24.11.2016	Delfi (Eesti Päevaleht)	Otti Eylandt, Mihkel Tamm	Minister Repinski muutis oma selgitust kitsejuustu kohta	minister
24.11.2016	ERR	Konkreetne autor puudub	Ratas: Repinski peab ajakirjanduses esitatud kahtlused ümber lükkama	koalitsioon
25.11.2016	Postimees	Siiri Liiva	Etendus ühes vaatuses: kuidas Repinski pressikonverentsi farsiks muutis	minister

25.11.2016	Postimees (Reporter)	Konkreetne autor puudub	Repinski: olen nii ministri kui ettevõtjana õigesti käitunud!	minister
25.11.2016	Postimees	Siiri Liiva, Sander Ilvest	Küsimus Repinskile pärast ajakirjanike turmtuld: kas lähete nüüd Ekspressi vastu kohtusse?	minister
25.11.2016	Postimees	Konkreetne autor puudub	Vaata, kuidas Repinski ennast õigustas	minister
25.11.2016	Delfi	Anna Põld	Repinski kitsefarmile on viimase kahe aasta jooksul tehtud 30 ettekirjutust	minister
25.11.2016	Delfi TV	Konkreetne autor puudub	VAATA UUESTI: Maaeluminister Martin Repinski taandub Konju kitsefarmi juhatusest: ma ei ole ingel, ma olen eksinud	minister
25.11.2016	Delfi	Madis Kallas, Karin Kaljuläte	DELFI FOTOD ja VIDEO: Konju kitsefarmi juhatusest taanduv Martin Repinski: mis põhjusel ma peaksin ministrikohalt tagasi astuma?	minister
25.11.2016	ERR	Konkreetne autor puudub	Repinski palus vabandust kitsefarmi juhtimisel tehtud vigade eest	minister
26.11.2016	Postimees	Piret Larkson	Lisanõuded ministrile? Jõks täiendaks seadust laitmatu maine sättega, teised ei lisaks midagi	koalitsioon
26.11.2016	Delfi (Eesti Päevaleht)	Urmas Sutrop	Oravaparteilane: härra Repinski pole ju mõni kitsekarjus. Ta kaitseb daame, pooldab küüditamist ja teab, et metsa raiumine tekitab lastele allergiat	opositsioon
26.11.2016	Delfi	Konkreetne autor puudub	Martin Repinski: ootan Urmas Sutropilt avalikku vabandust	minister
26.11.2016	Delfi	Konkreetne autor puudub	Leht: vastne maaeluminister pakub kitsepiima seadusvastaselt potentsiravimi pähe. Repinski:	minister

			julgen seda reklaamida tuginedes kogemusele	
27.11.2016	Delfi	Konkreetne autor puudub	Reformierakondlane: mul on häbi Urmas Sutropi sõnade pärast	opositsioon
27.11.2016	Delfi	Riho Nagel	Mikser: on kahetsusväärne, et värske minister on sattunud sellisesse skandaali	koalitsioon
28.11.2016	Postimees	Andres Einmann, Karin Kanrgo	Keskerakond peab Repinski endiselt ministriks sobivaks	koalitsioon
28.11.2016	Postimees	Ingrid Sembach-Höbemägi	Repinski jätkab skandaalidest olenemata ministrina	koalitsioon
28.11.2016	Postimees (Reporter)	Jürgen Fogel	Kaladest rääkinud Martin Repinski lahkus ootamatult pressikonverentsilt	minister
28.11.2016	Postimees	Marian Võsumets	PÄEVAINTERVJU Mikser: lahkuv valitsus võinuks käituda toetavamalt	koalitsioon
28.11.2016	Postimees	Andres Einmann, Karin Kanrgo	Keskerakonna juhatus ei näe Repinski tagasikutsumiseks põhjust	koalitsioon
28.11.2016	Delfi	Anna Põld	Rataselt oodatakse otsustavat sammu: kas astuda Repinski kaitseks välja või leida uus minister	minister, koalitsioon, opositsioon
28.11.2016	Delfi (Maaleht)	Konkreetne autor puudub	Skandaal müüb: Repinski talupoe külastajad nõuavad "skandaalset juustu", käive tõusis kahekordseks	minister
28.11.2016	Delfi	Anna Põld, Priit Simson	DELFI VIDEOD JA FOTOD: Peaminister Jüri Ratas: Repinski jätkab ministriametis	koalitsioon

28.11.2016	Delfi TV	Priit Simson	Jüri Ratas: Martin Repinski jääb ametisse	koalitsioon
28.11.2016	Delfi (Maaleht)	Bianca Mikovitš	MAALEHT KONJUS: mis toimub Eesti suurimas kitsefarmis?	minister
28.11.2016	Delfi TV	Vahur Koorits, Priit Simson	Mailis Reps: Repinski on andnud meile ammendavaid selgitusi	koalitsioon
28.11.2016	ERR	Konkreetne autor puudub	Fotod: Keskerakonna juhatus ei näinud põhjust Repinski tagasikutsumiseks	koalitsioon
29.11.2016	Postimees	Nele-Mai Olup	Repinski lükkas Eesti Ekspressi süüdistused tagasi	minister
29.11.2016	Postimees	Karel Reisenbuk	Repinski: töötajad olid mullu 400 päeva haiguslehel	minister
29.11.2016	Postimees	Piret Lakson	Amet teeb Repinski kitsefarmile eksitava reklaami tõttu ettekirjutuse	minister
29.11.2016	Delfi (Eesti Päevaleht)	Urmas Jaagant	Kahtluste püsides on peaminister Ratasel Repinski osas vaid halvad valikud	koalitsioon
29.11.2016	Delfi (Eesti Ekspress)	Marian Männi	Maaeluminister Martin Repinski üheksa suurt ja väikest valet	minister
29.11.2016	Delfi	Riho Nagel	Kaia Iva: maaeluministri Martin Repinski taluga seonduv segadus on väga häiriv	koalitsioon
29.11.2016	Delfi TV	Konkreetne autor puudub	Repinski väide 1	minister
29.11.2016	Delfi TV	Konkreetne autor puudub	Repinski väide 2	minister
29.11.2016	Delfi TV	Konkreetne autor puudub	Repinski väide 3	minister

29.11.2016	Delfi TV	Konkreetne autor puudub	Repinski väide 4	minister
29.11.2016	Delfi TV	Konkreetne autor puudub	Repinski väide 5	minister
29.11.2016	Delfi TV	Konkreetne autor puudub	Repinski väide 6	minister
29.11.2016	Delfi TV	Konkreetne autor puudub	Repinski väide 7	minister
29.11.2016	Delfi TV	Konkreetne autor puudub	Repinski väide 8	minister
29.11.2016	Delfi	Konkreetne autor puudub	Repinski: raamatupidaja tegi töötajate arvestuses vea	minister
29.11.2016	Delfi (Maaleht)	Lii Sammler, Bianca Mikovitš	Martin Repinski: ükski inimene ei saa öelda, et tööd farmis tegi, kuid palka ei saanud	minister
29.11.2016	Delfi	Konkreetne autor puudub	Repinski tunnistas omaks vaid ühe eksimuse	minister
29.11.2016	ERR	Konkreetne autor puudub	Repinski tõrjus Ekspressi väiteid	minister
1.12.2016	Delfi (Eesti Päevaleht)	Mihkel Tamm	Martin Repinski: mina olengi see, kes toob valitsusele palju rohkem usaldust	minister
2.12.2016	Postimees	Liis Velsker	Ratas kohtub Repinskiga ja teatab siis langetatud otsusest	koalitsioon
2.12.2016	Postimees	Karin Kangro	Keskerakonna juhatus võib arutada Repinski sobivust taas esmaspäeval	koalitsioon
2.12.2016	Postimees	Liis Velsker	Repinskit on noorukina karistatud kriminaalkorras	minister, koalitsioon

2.12.2016	Postimees	Liis Velsker	Repinskit on noorukina karistatud kriminaalkorras	minister
2.12.2016	Delfi	Konkreetne autor puudub	Minister Repinskit on noorukina karistatud kriminaalkorras	minister
2.12.2016	Delfi	Konkreetne autor puudub	Martin Repinski: 15 aasta taguse kannatanu, Kuremäe kloostri iguumenja andis mulle ministritööks õnnistuse	minister
2.12.2016	Delfi	Konkreetne autor puudub	Eesmaa: ebageeldiv, et Martin Repinski kohta selliseid kilde välja tuleb, ilmselt juhatus arutab seda	koalitsioon
2.12.2016	Delfi	Urmas Jaagant	Ratas Päevalehele: Repinskiga seonduv on mulle väga halb üllatus	koalitsioon
2.12.2016	ERR	Konkreetne autor puudub	Minister Repinskit on noorukina karistatud kriminaalkorras	minister
2.12.2016	ERR	Konkreetne autor puudub	Ratas langetab otsuse Repinski osas hiljemalt järgmisel nädalal	koalitsioon
3.12.2016	Postimees	Helen Mihkelson	Jürgen Ligi Jüri Ratasele: oleks üllatav Repinskit vallandada ainsa pätitembu pärast, mille eest ta karistuse on kandnud	opositsioon
3.12.2016	Delfi	Konkreetne autor puudub	Jürgen Ligi: Jüri Ratasest oleks üllatav vallandada Repinski nüüd ainsa teo eest, mille eest ta on karistuse ära kandnud	opositsioon
3.12.2016	Delfi (Maaleht)	Bianca Mikovitš	Uusi paljastusi ennetades: Repinski räägib ise kõik ära	minister
3.12.2016	ERR	Konkreetne autor puudub	Repinski: Ratas sai Kuremäe loost teada nädal aega tagasi	minister
4.12.2016	Postimees	Dagne Mihkels	Repinski käis Kuremäe kloostris vabandust palumas	minister

4.12.2016	Delfi (Maaleht)	Konkreetne autor puudub	FOTO: Martin Repinski käis pühapäeval Kuremäe kloostri	minister
4.12.2016	Delfi	Konkreetne autor puudub	Martin Repinski tagasiastumisest: võitlen lõpuni, et jääda sellele kohale	minister
4.12.2016	ERR	Konkreetne autor puudub	Repinski käis Kuremäe kloostri vabandust palumas	minister
5.12.2016	Postimees	Karin Kangro, Piret Lakson	Keskerakonna juhatus ei jõudnud esmaspäeval Repinski küsimuses otsusele	minister, koalitsioon
5.12.2016	Postimees	Piret Lakson, Andres Einmann	Poolt ja vastu: kas Repinski peaks ametisse jääma?	koalitsioon, opositsioon
5.12.2016	Delfi	Risto Veskioja	Kindlustusfirma: Repinski väited ei vasta tõe, ta pole alusetult välja makstud hüvitisest sentigi tagastanud. Pöördusime kohtusse	minister
5.12.2016	Delfi	Merilin Kruise, Hendrik Osula	VIDEO: Martin Repinski saatus osutus liiga keeruliseks, et seda ühe õhtu jooksul otsustada	koalitsioon
5.12.2016	Delfi TV	Hendrik Osula	VIDEO: Martin Repinski saatus osutus liiga keeruliseks, et seda ühe õhtu jooksul otsustada	koalitsioon
5.12.2016	ERR	Konkreetne autor puudub	Leht: peaminister eelistab ilmselt taas Repinski ametisse jätta	koalitsioon
5.12.2016	ERR	Konkreetne autor puudub	Ratas jätab Repinski ministrikohale	minister, koalitsioon
5.12.2016	ERR	Konkreetne autor puudub	Keskerakonna juhatus jätkab arutelu Repinski asjus teisipäeval	minister, koalitsioon
6.12.2016	Postimees	Karin Kangro, Piret Lakson	Repinski astub maaeluministri kohalt tagasi	minister, koalitsioon

6.12.2016	Delfi	Anna Põld	Yana Toom: soovitsin Repinski juba alguses ministrikohta mitte vastu võtta	koalitsioon
6.12.2016	Delfi	Konkreetne autor puudub	Martin Repinski astub maaeluministri ametist tagasi	minister, koalitsioon
6.12.2016	Delfi	Vahur Koorits	Repinski tagasiastumiseni viinud viimane piisk oli suur laen, mille Repinski jättis deklareerimata	minister
6.12.2016	Delfi	Konkreetne autor puudub	Raimond Kaljulaid: tunnustan Repinski otsust tagasi astuda	koalitsioon
6.12.2016	Delfi	Konkreetne autor puudub	Ratas võttis Repinski lahkumisavalduse vastu: uue kandidaadi esitan järgmisel nädalal	koalitsioon
6.12.2016	Delfi	Konkreetne autor puudub	DELFI FOTOD ja VIDEO: Keskerakonna juhatus arutas Repinski tagasiastumise järel tekkinud olukorda, uue ministri nimi selgub lähiajal	minister, koalitsioon
6.12.2016	Delfi (Päevaleht)	Ann-Mari Nergi	Urmas Sõõrumaa: ettevõtjale on Eesti väike ja natuke väsitav	koalitsioon
6.12.2016	ERR	Konkreetne autor puudub	Ratas esitab Repinski lahkumisavalduse presidendile	koalitsioon
6.12.2016	ERR	Konkreetne autor puudub	Repinski astub maaeluministri ametist tagasi	minister, koalitsioon
7.12.2016	Delfi (Päevaleht)	Risto Vesioja, Riho Nagel	Repinski jätab ministriametiga hüvasti ja jätkab riigikogu liikmena	minister, koalitsioon
8.12.2016	Delfi (Eesti Päevaleht)	Raimond Kaljulaid	Raimond Kaljulaid surve all Keskerakonnast: Alkoholi- ja automüüjate lobitöö on väga võimas. Rainer Vakra pärast me uut kongressi ei tee	koalitsioon

9.12.2016	Postimees	Konkreetne autor puudub	Uus ministrikandidaat käis Kadriorus	koalitsioon
9.12.2016	Postimees	Karin Kangro	Fotod: Ratas käis uue ministrikandidaadiga Kadriorus	minister, koalitsioon
10.12.2016	Delfi (Eesti Päevaleht)	Ingrid Veidenberg	Hanno Pevkur: tagatubade aeg on möödas!	opositsioon
10.12.2016	Delfi (Eesti Päevaleht)	Urmas Sutrop	Sutrop: kuni juhtivad keskerakondlased õigustavad Venemaad ning naeruväärivad meie kaitsetahet, seni on erakond savisaarlik	opositsioon
15.12.2016	Postimees	Piret Lakson	Vabaerakond kehtestaks ministritele sobivusnõuded	opositsioon
15.12.2016	Postimees	Imre Kaas	Vabaerakond tahab ministritele selgemaid ja karmimaid nõudeid	opositsioon
15.12.2016	Delfi (Maaleht)	Lii Sammler	Uus maaeluminister: kui seakatku saaks käskkirjaga ära keelata, siis ma teeksin seda	koalitsioon
15.12.2016	Delfi	Riho Nagel, Margus Järv	TABEL: Vaata, millised sobivusnõuded kehtestaks Vabaerakond ministritele	opositsioon
16.12.2016	Delfi (Kroonika)	Konkreetne autor puudub	Martin Repinski LÄHEB KOHTUSSE!	minister
16.12.2016	Delfi	Vahur Koorits	Toom: olen absoluutselt kindel, et kui kõik Keskerakonna liikmed oleksid saanud hääletada, Jüri Ratas ei oleks erakonna esimees	koalitsioon
17.12.2016	Postimees	Konkreetne autor puudub	Repinskile kuuluvas talus suri viis pulli	minister

Artiklid Margus Tsahkna kohta

Kuupäev	Väljaanne	Autor	Pealkiri	Sõnavõtjad
7.06.2017	Delfi	Anna Pöld, Hendrik Osula	DELFI VIDEO JA FOTOD IRL-i ministriportfellide ümberjagamine: valitsusse saavad Luik, Kiisler ja Tõniste	koalitsioon
7.06.2017	Delfi	Hendrik Osula, Riho Nagel	DELFI VIDEO Kaitseministriks saav Jüri Luik: tuln poliitikasse tagasi kohusetundest	koalitsioon
7.06.2017	Delfi	Merilin Kruuse, Kaido Kelp	GRAAFIK Seederil on kõik läbi mõeldud: IRL-i ministrid leiavad koha riigikogus	koalitsioon
7.06.2017	Delfi	Riho Nagel	Ametist lahkuv Sester: olin ainus minister, keda on usaldatud	koalitsioon
7.06.2017	Postimees	Karin Kangro	Galerii ja video: IRLi eestseisus toetas kolme ministri väljavahetamist	koalitsioon
7.06.2017	ERR	Konkreetne autor puudub	IRL-i eestseisus kinnitas kolm uut ministrit	koalitsioon
8.06.2017	Postimees	Karin Kangro	Fotod: IRLi volikogu kinnitas ministrikandidaadid	koalitsioon
9.06.2017. 06.201	Delfi	Riho Nagel, Anna Pöld	Ministrivangerduste tõttu riigikogust lahkuv Kalle Muuli: juhtimisprobleemide kõrval puudub IRL-il ka järelkasv	koalitsioon
12.06.2017	Delfi	Merilin Kruuse	DELFI FOTOD Uued ministrid andsid riigikogu ees ametivande ja astusid ametisse	koalitsioon
19.06.2017	Delfi (Eesti Päevaleht)	Urmas Jaagant	Taavi Rõivas: valimistel lüüa saanud IRL-i ja SDE-ga valitsuse tegemine oli riskantne	opositsioon

26.06.2017	Delfi	Riho Nagel, Kristi Helme	OTSEBLOGI JA FOTOD Margus Tsahkna ja Marko Mihkelson lahkuvad IRL-ist	Minister, koalitsioon
26.06.2017	Delfi	Kristjan Jõevere	Andres Metsoja: Tsahkna ja Mihkelson teevad ilmselt uue partei	koalitsioon
26.06.2017	Delfi	Kristi Helme	Hanno Pevkur: poliitsuvi tuleb äikeseline, Tsahkna ja Mihkelsoni lahkumine on alles algus	opositsioon
26.06.2017	Delfi	Kristi Helme	Vakra: kui Tsahkna ja Mihkelson kohalike valimiste osas ringi mõtlevad, siis minu meeskonda on nad mõlemad oodatud	koalitsioon
26.06.2017	Delfi	Kristjan Jõevere	IRL-i juht Tsahknast ja Mihkelsonist: kui nad olid pettunud ega toonud parteile edu, oli lahkumine aus käik	koalitsioon
26.06.2017	Delfi	Riho Nagel, Karin Kaljuläte	DELFI VIDEO Tsahkna: ma ei kavatsen liituda ühegi erakonnaga, iseseisva riigikogu liikmena saan ka oma põhimõtete eest seista	minister
26.06.2017	Delfi (Eesti Päevaleht)	Raimond Kaljulaid	Raimond Kaljulaid: Mihkelsoni ja Tsahkna IRL-ist lahkumine ei olnud ootamatu, küll aga selle ajastus	koalitsioon
26.06.2017	Postimees	Piret Lakson	Seeder: Tsahkna ja Mihkelson pettusid enda tehtud valikutes	koalitsioon
26.06.2017	Postimees	Marina Võsumets	VIDEO Tsahkna poliitikast ei lahku: ma ei välista mitte midagi	minister
26.06.2017	Postimees (Tartu Postimees)	Jüri Saar, Risto Mets	IRL otsib Tsahkna loobumise järel Tartusse uut linnapeakandidaati	koalitsioon

26.06.2017	Postimees	Tiina Kaukvere	Reinsalu Tsahkna ja Mihkelsoni sammust: see on poliitiline turundustegu	koalitsioon
26.06.2017	Postimees (Reporter)	Konkreetne autor puudub	Tsahkna ja Mihkelson lahkuvad IRL-ist	Minister, koalitsioon, opositsioon
26.06.2017	Postimees	Tuuli Koch, Karin Kangro, Tiina Kaukvere, Anneli Ammas, Marian Võsumets	Eestile terendab kolmas vähemusvalitsus	Minister, koalitsioon, opositsioon

Artiklid Jevgeni Ossinovski kohta

Kuupäev	Väljaanne	Autor	Pealkiri	Sõnavõtjad
7.04.2018	Postimees	Karel Reisenbuk, Sander Punamäe	Ossinovski loobub ministriametist	minister
7.04.2018	Postimees	Karel Reisenbuk	Ligi: Ossinovski kõik on vastutustundetu	opositsioon
7.04.2018	Postimees	Karel Reisenbuk	Minister Iva: Ossinovski otsus ei tulnud selgest taevast	koalitsioon
7.04.2018	Postimees (Reporter)	Imre Kaas	Reporter: Ossinovski loobub ministriametist!	minister
7.04.2018	Delfi	Kristjan Jõevere	Jevgeni Ossinovski astub ministrikohalt tagasi	minister
7.04.2018	Delfi	Kristjan Jõevere	Keit Pentus-Rosimannus Ossinovski minekust: ennekõike valimised, alles siis Eesti riik	opositsioon
7.04.2018	Delfi	Rauno Volmar, Fred Püss	VIDEO Jevgeni Ossinovski: erakonna juhi ja ministri rolli on	minister

			valimiseelsel aastal raske võrdselt hästi täita	
7.04.2018	Delfi	Kristjan Jõevere	Peaminister Jüri Ratas: mõistan tagasi astuva Jevgeni Ossinovski kaalutlusi	koalitsioon
7.04.2018	Delfi	Fred Püss	Siim Kiisler: Ossinovski oli kindlasti tugev valitsuse liige	koalitsioon
7.04.2018	ERR	Karin Koppel	Ratas: loomulikult on kergem, kui kõik erakonnajuhid on valitsuse liikmed	koalitsioon
7.04.2018	ERR	Konkreetne autor puudub	Ossinovski paneb ministriameti maha	minister
7.04.2018	ERR	Konkreetne autor puudub	Ossinovski tagasiastumisest: see ei ole allaandmine	minister
8.04.2018	ERR	Konkreetne aurot puudub	Ossinovski: sotsiaaldemokraadid on teatud madalseisus	minister
9.04.2018	Postimees	Anna Põld	Ossinovski naasmisel lahkub riigikogust Rein Randver	minister
9.04.2018	Postimees	Anna Põld	Jesse: minuga on ministriametisse asumise üle rääkinud vaid ajakirjanikud	koalitsioon
9.04.2018	Postimees	Liis Velsker	Lauristin Ossinovski lahkumisest: ajakirjanduses ei ole enam võimalik poliitikat sisuliselt analüüsida	koalitsioon
9.04.2018	Postimees	Joosep Värk	Ossinovski: ministrina ma ühtegi tõsist viga ei teinud	minister
9.04.2018	Delfi	Liina Kanarbik	Jevgeni Ossinovski: naljakal kombel on rahandusministeerium suutnud alkoholiaktsiisidega seonduvast	minister

			eemale hoida, kuidagi on see hoopis minuni jõudnud	
9.04.2018	Delfi	Indrek Tark	Helir-Valdor Seeder: Ossinovski tagasiastumine ministrikohalt tugevdab riigikogu kaalu	koalitsioon
9.04.2018	Delfi	Kristjan Jõevere	Rahandusminister: Ossinovski tegeles alkoholipoliitikaga poliitilise kasu nimel. Kui selgus, et rahvas ei ole rahul, kuidas neid elama õpetatakse, tahtis ta vastutust jagama hakata	koalitsioon
9.04.2018	ERR	Konkreetne autor puudub	Lauristin: mina läheksin Ossinovskiga luurele küll	koalitsioon
9.04.2018	ERR	Konkreetne autor puudub	Ossinovski pühendub sotsiaaldemokraatliku ilmavaate selgitamisele	minister
10.04.2018	Postimees	Marian Võsumets	PÄEVAINTERVJUU Ossinovski: infotükkide pealt tõmmatakse end hüsteeriliselt käima	minister
10.04.2018	Postimees	Konkreetne autor puudub	Kristen Michal «Foorumis»: suitsunurgamehed tulevad nüüd parlamenti tagasi	opositsioon
10.04.2018	Postimees (Virumaa Teataja)	Konkreetne autor puudub	Rannar Vassiljev: ministriametisse naasmisest juttu pole olnud	koalitsioon
10.04.2018	Delfi (Eesti Päevaleht)	Urmas Jaagant	Ratas: mul pole infot, et veel mõni minister valitsusest lahkuks	koalitsioon
10.04.2018	Delfi (Eesti Päevaleht)	Mart Helme	Mart Helme: Ossinovskil on kaks valikut! Tiksuda riigikogus või lüüa rusikas lauale ja koalitsioonist pauguga lahkuda	opositsioon

10.04.2018	Delfi	Konkreetne autor puudub	"FOORUMI" OTSEBLOGI Kuidas mõjutab Ossinovski taandumine ministrikohalt sotside reitingut ja valitsuse töövõimet?	Koalitsioon, opositsioon
11.04.2018	Postimees	Siiri Liiva, Erik Tikan	VIDEOINTERVJUU Tõniste kinnitusel toob Ossinovski valitsusest lahkumine kaasa leebema aktsiisipoliitika	koalitsioon
12.04.2018	Delfi (Ärileht)	Urmas Jaagant	VIDEO Rahandusminister Tõniste: mina polnud ametis, kui aktsiisiprobleem tekkis	koalitsioon
18.04.2018	Delfi	Riho Nagel	Jüri Ratas EKRE poliitikutele: te olete nagu majasokk Karlssoni lugudest. Loodan siiski, et teiegi tuju paraneb ja leiate oma vanapoisi onu Juliuse	Koalitsioon, opositsioon
19.04.2018	Postimees	Sander Punamäe	Sven Mikser: oleme lasknud ennast juhtida kõrvalradadele	koalitsioon
19.04.2018	Postimees	Anna Pöld	Kõva: oleme juba mõnda aega tagasi aru saanud, et seis ei ole kiita	koalitsioon
19.04.2018	Postimees	Anna Pöld	Ossinovski: sotsid praegu esimehevahetusele ei mõtle	minister
19.04.2018	Delfi	Karoliina Vasli	Ossinovski: sotsid praegu esimehevahetusele ei mõtle! Sotside ja IRLi madalas toetuses on süüdi Kaja Kallas	minister
19.04.2018	Delfi (Eesti Päevaleht)	Lauri Läänemets	Sots Lauri Läänemets paljastab lahkkelid partei sees: Ossinovski vilistas erakonnakaaslaste soovitusel valitsuses jätkata	koalitsioon

19.04.2018	Delfi	Liina Kanarbik, Karin Kaljuläte	VIDEO Sven Mikser: sotside reitingut poleks see tõstnud, kui Ossinovski oleks varem tagasi astunud	koalitsioon
22.04.2018	ERR	Konkreetne autor puudub	Helme valitsusse minekust: EKRE hind on krõbe	opositsioon
23.04.2018	Delfi	Indrek Tark, Madis Veltman	DELFI VIDEO JA FOTOD Marju Lauristin: mul on tunne, et esimeseks maiks on uus tervise- ja tööminister paigas	koalitsioon
26.04.2018	Postimees	Konkreetne autor puudub	Ametist lahkuval Ossinovskil on enda asemele ministrikandidaat olemas	minister
26.04.2018	Delfi (Maaleht)	Hannes Rumm	KOLUMN Hannes Rumm: Omast võttest selili	koalitsioon
27.04.2018	Postimees	Konkreetne autor puudub	Taavi Rõivas uutele ministritele: vaja on empaatiavõimet, tahet ja ambitsiooni	opositsioon
27.04.2018	Delfi	Indrek Tark	Pikaajaline sots Hannes Rumm nimetas Ossinovski juhivat Sotsiaaldemokraatlikku erakonda luuseriks	koalitsioon
5.05.2018	ERR	Toomas Sildam	Sven Mikser: identiteedikriisis Euroopat vitsta abil ei päästa	koalitsioon
8.05.2018	ERR	Indrek Kiisler	Jaak Allik: valijad ei hinda juba täidetud lubadusi, vaid ootavad uusi	koalitsioon

Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina, Meriliis Tepper,

1. annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) minu loodud teose “Kuidas kujutatakse ministrite tagasiastumist veebiuudistes? Jüri Ratase I valitsuse näide”, mille juhendaja on Sten Hansson, reprodutseerimiseks eesmärgiga seda säilitada, sealhulgas lisada digitaalarhiivi DSpace kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni.
2. Annan Tartu Ülikoolile loa teha punktis 1 nimetatud teos üldsusele kättesaadavaks Tartu Ülikooli veebikeskkonna, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace kaudu Creative Commons'i litsentsiga CC BY NC ND 3.0, mis lubab autorile viidates teost reprodutseerida, levitada ja üldsusele suunata ning keelab luua tuletatud teost ja kasutada teost ärieesmärgil, kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni.
3. Olen teadlik, et punktides 1 ja 2 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.
4. Kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei riku ma teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse õigusaktidest tulenevaid õigusi.

Meriliis Tepper

25.05.2020